

به همت اندیشکده حکمرانی شریف و
با مشارکت مدرسه علوم انسانی جیوگی
تدارک دیده شد:

**خرداد، از بطن جنگ به
متن حکمرانی | ص ۹۲**

اربعین، دانشگاه و قدرت‌یابی جهان اسلام :

**نشست مشترک نخبگان
ایران و عراق در کربلا | ص ۳۴**

به ابتکار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و
همکاری اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد:

**نخستین هم‌اندیشی دیپلماسی
علم، فناوری و نوآوری ایران و
چین | ص ۲۶**

✓ سوریه؛ عبرت یا الگو | ص ۲۸

✓ فرصتی استثنایی برای شانگهای و بریکس | ص ۴۵

✓ ضرورت ادغام اقتصادی جنوب ارمنستان با ایران | ص ۵۱

✓ تنظیم‌گری در مسیر فناوری | ص ۸۶

✓ «مرتضی زمانیان»، مشاور ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، معاون وزیر اقتصاد شد | ص ۱۰۱

رویداد و جلسات

- نشست رونمایی از گزارش "پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده" | ۱۰
- نشست «بازتنظیم بانک مرکزی» | ۱۲
- نشست «شایستگی‌ها و سازوکارهای نهادی تربیت و رشد مدیران سیاسی در ایران» | ۱۴
- نشست تخصصی حکم فن | ۱۶
- دومین پیش نشست همایش بین‌المللی حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در فضای مجازی | ۱۸
- حکمرانی در شرایط تنش و بازآرایی نظام مشاوره سیاستی | ۲۰
- دهه دوم فعالیت اندیشکده حکمرانی شریف با «اتاق فکر رسانه‌ای» | ۲۲
- نشست تخصصی «حکمرانی و رسانه» | ۲۴
- نخستین هم‌اندیشی دیپلماسی علم، فناوری و نوآوری ایران و چین | ۲۶
- سوریه؛ عبرت یا الگو | ۲۸
- زنگ‌زور، بررسی تحولات اخیر قفقاز جنوبی و تأثیر آن بر منافع جمهوری اسلامی ایران | ۳۰

بین‌الملل

- نشست مشترک نخبگان ایران و عراق در کربلا | ۳۴
- سیاست تعرفه‌ای ترامپ در هند و چشم‌انداز روابط هند و ایالات متحده | ۳۶
- بحران به مثابه فرصت | ۳۸
- دگرگونی معادلات: هند، چین، و آمریکا در مثلث نوین تجاری | ۴۰
- مکانیسم ماشه و سه کشور اروپایی | ۴۲
- سیاست غرب آسیای ترامپ توسط نتانیاهاور بوده (Hijack) شده است | ۴۳
- تجربه‌های تاریخی مثل کودتای ۱۳۳۲، در ذهن ایرانی، زنده و حاضر است | ۴۴
- فرصتی استثنایی برای شانگهای و بریکس | ۴۵
- پیامدهای بحران احتمالی جنگ ایران بر منافع روسیه و چین | ۴۶

حضور در رسانه

- اقدامات مثبت و گزارش‌های فرانچسکا آلبانی‌ز باعث عصبانیت صهیونیست‌ها و آمریکایی‌ها شده است | ۵۰
- ضرورت ادغام اقتصادی جنوب ارمنستان با ایران | ۵۱

جهان امروز | نگاهی به سفر رئیس‌جمهور به ارمنستان
مالیاتی: امروز آخرین مهلت ارسال اظهارنامه م
@IRINNEWS

انتشارات

- مقدمه‌ای برای حکومت در هنگامه نبرد | ۵۴
- وضعیت پساجنگ؛ لحظه‌ای تعیین‌کننده برای حکمرانی ایران | ۵۵
- فناوری روی میز رگولاتور | ۵۶
- فناوری در قفس کاغذ | ۵۷
- میراث جنگ ۱۲ روزه برای حکمران ایرانی | ۵۸
- فصلنامه تخصصی مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف منتشر شد | ۵۹
- رگ‌تک؛ دستیار هوشمند تنظیم‌گری | ۶۰
- دولت یا شرکت تجاری؟ | ۶۱
- مخاطره خام‌باوری به رگ‌تک | ۶۲
- روایت‌گری رسانه در هنگامه آتش بس | ۶۳
- پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده | ۶۴
- ویژه‌نامه «حکمرانی جنگ؛ جستاری برای اداره کشور در دوران آتش بس» | ۶۶
- پویایی اجتماعی ایران در مقابل خصم | ۶۸
- فن‌سالاری در تقاطع سیاست و تخصص | ۶۹
- ویژه‌نامه «دیپلماسی نخبگانی در جنگ» | ۷۰
- رسانه ملی و تهدید ضد رسانه شدن | ۷۱
- ارائه ۴ مقاله علمی گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف | ۷۲
- در کنفرانس دوسالانه حکمرانی تنظیم‌گرانه برلین | ۷۲
- از ساختار حکمرانی تا تربیت حکمران سیاسی | ۷۴
- بازتعریف مشروعیت دولت در عصر ناترازی | ۷۵
- نگاهی به میراث مشروطه و مسئله امروز | ۷۶
- تهدیدات ژئوپلیتیکی قفقاز جنوبی علیه منافع ملی ایران | ۷۷
- بازی چندجانبه هند در میدان ژئوپلیتیک نوین و فرصتی برای ایران | ۷۸
- تصویرسازی نوآورانه اربعین و رهایی از تله آینده‌های پیش‌فرض | ۷۹
- تبدیل همبستگی اجتماعی به سرمایه نهادی از خلال سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری | ۸۰
- فناوری: برترین متحد تنظیم‌گرهای دشمن کیفیت نظارت؛ بررسی یک چالش بزرگ! | ۸۱
- انتشار گزارش «مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی» | ۸۲
- فراز و فرود رابطه دولت و مجلس | ۸۴
- رجایی و باهنر؛ الگوی ماندگار حکمران سیاسی و کارگزار کارآمد | ۸۵
- تنظیم‌گری در مسیر فناوری | ۸۶
- لزوم بازنگری در سیاست رسانه‌ای و دیپلماسی عمومی ایران برای تقویت جایگاه ایران در هند | ۸۷
- همسویی فیل و اژدها حاصل فروپاشی تدریجی اعتماد به آمریکا است | ۸۸
- ذهنیت بن‌بست شکن می‌تواند تهدیدها را به فرصت تبدیل کند | ۸۹

چند رسانه‌ای

- خرداد، از بطن جنگ به متن حکمرانی | ۹۲
- قسمت اول «خرداد»: کدام جنگ؟ کدام آینده؟ | ۹۳
- قسمت دوم برنامه «خرداد»: اسرائیل؛ متحد یا مهره آمریکا؟! | ۹۴
- پادکست «پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده» | ۹۵
- تلاش ناموفق اسرائیل برای تغییر رژیم ایران و زوال افسانه شکست‌ناپذیری اش | ۹۶
- پادکست مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی | ۹۸
- «مرتضی‌زمانیان»، مشاور ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، معاون وزیر اقتصاد شد | ۹۹

المشروع دكتور الم. شريف

اندیشکده حکمرانی شریف

شاخص‌های حکمرانی کشور عزیزمان داشته‌است. در این میان موفقیت نسبی در طرح ایده‌های متعدد نوآورانه سیاسی در سطوح عمومی و نخبگانی جامعه؛ نقش محوری در ارایه و تصویب چندین سند سیاسی، قانونی و مقرراتی ملی در شوراهای عالی، مجلس شورای اسلامی و نهادهای تنظیم‌گر ملی؛ پیش‌رانی چندین تحول ساختاری و نهادی؛ توسعه ارتباطات بین‌المللی نخبگانی و اندیشکده‌ای؛ و مجموعاً الگوسازی و الهام بخشی در توسعه و تکثیر نهادهای مشاوره سیاسی مدرن و نسل جدید اندیشکده‌های دانشگاهی در کشور از جمله اثرات راهبردی تشکیل این مجموعه بوده‌است.

اندیشکده حکمرانی شریف در ادامه سنت ورود دانشگاه صنعتی شریف به عرصه علوم اجتماعی- انسانی که از ابتدای دهه هشتادشمسی آغاز شده بود، در سال ۱۳۹۴ به همت جمعی از اعضای هیأت علمی و دانش‌آموختگان دانشگاه و با محوریت مرحوم دکتر روستا آزاد و حمایت‌های دکتر سهراب‌پور روسای اسبق دانشگاه (بعنوان یک اندیشکده دانشگاهی مستقل) به شماره ثبت ۳۸۳۴۲ و با هدف ایجاد ارتباط بین دانشگاه و عرصه حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی کشور تشکیل گردید. با نگاهی کلی بر قریب هشت سال فعالیت این اندیشکده میتوان اذعان کرد که این نهاد سایر دانشگاه‌های برتر کشور و جهان، سعی در نهادینه سازی مشارکت فعال نخبگان در عرصه سیاست‌گذاری و ارتقای

انتشارات

رویداد و جلسات

محصولات و خدمات بین الملل

ترویج و اثربخشی سیاسی

تولیدات غیر مکتوب

اندیشکده حکمرانی شریف دریکنگاه

رویداد و جلسات

نشست رونمایی از گزارش "پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده"

واکاوی چالش‌های حکمرانی از نگاه مدیران دولتی

■ سید احسان خاندوزی

(وزیر اسبق اقتصاد و امور دارایی)

چالش اصلی حکمرانی در ایران، فقدان نهاد ارزیاب و اصلاح‌گر دائمی نهاد حکمرانی است که بتواند به‌طور مداوم فرآیندهای حکمرانی را ارزیابی و بهبود بخشد. عاملیت و انگیزه سیاست‌گذاران در این گزارش لحاظ نشده و باید در اولویت آسیب‌شناسی قرار گیرد. بدون اصلاحات ساختاری و نهادی، کشور حتی با منابع مالی مناسب نمی‌تواند به نتایج مطلوب برسد. وجود نظام‌های تشکیلاتی، حزبی باعث یادگیری مستمر می‌شود، اما در ایران عمر سیاسی بازیگران بسیار کوتاه است.

چون فاقد بازی سیاسی حزبی و تشکیلاتی هستیم، باید این خلأ را نظام حکمرانی پر کند.

■ گزارش «پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده» نمونه ای از تلاش علمی و اندیشکده ای برای تقویت «یادگیری سیاستی» و «حافظه حکمرانی» کشور است.

این گزارش کاری از گروه نظام حکمرانی اندیشکده شریف در نشستی با حضور مهندس محمدجواد آذری جهرمی (وزیر اسبق فناوری اطلاعات و ارتباطات)، دکتر سید احسان خاندوزی (وزیر اسبق اقتصاد و امور دارایی)، و دکتر مصطفی زمانیان (رئیس اسبق مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری) در اندیشکده حکمرانی شریف رونمایی شد.

■ محمد جواد آذری جهرمی
(وزیر اسبق فناوری اطلاعات و ارتباطات)

حکمرانی به عنوان یکی از عوامل مهم پیشرفت، حاصل یک فرآیند یادگیری و رشد تدریجی است. مهمترین چالش عدم همسویی راهبردی در اجزای نظام حکمرانی است. بسیاری از چالش‌ها ناشی از میکروارگانیسم‌های منافی و اقتصاد سیاسی موجود در کشور است و لزوماً راه حل تمام مشکلات در اصلاحات نهادی نیست. براساس تجربه جنگ اخیر، نظام متمرکز و تجمیعی داده‌ای آسیب‌پذیری بالایی برای کشور و حریم خصوصی مردم ایجاد کرده است.

■ مصطفی زمانیان
(ریاست اسبق مرکز بررسی‌های ریاست جمهوری)

حکمرانی به عنوان یکی از عوامل مهم پیشرفت، حاصل یک فرآیند یادگیری و رشد تدریجی است. مهمترین چالش عدم همسویی راهبردی در اجزای نظام حکمرانی است. بسیاری از چالش‌ها ناشی از میکروارگانیسم‌های منافی و اقتصاد سیاسی موجود در کشور است و لزوماً راه حل تمام مشکلات در اصلاحات نهادی نیست. براساس تجربه جنگ اخیر، نظام متمرکز و تجمیعی داده‌ای آسیب‌پذیری بالایی برای کشور و حریم خصوصی مردم ایجاد کرده است.

نشست «بازتنظیم بانک مرکزی»

با رونمایی از گزارش «بررسی سیر تطور و کارکردهای بانک مرکزی در ادبیات اقتصادی؛ آموزه‌هایی برای بانکداری مرکزی در ایران»

واگذاری به بخش خصوصی به صلاح نیست و این بلوغ در کشور - و حتی به نوعی در جهان - وجود ندارد که به سمت غیرمتمرکزسازی حرکت کنیم. شدند تا در جلسات بعدی شورا مورد بررسی قرار گیرد. همچنین رئیس جمهور برای برقراری عدالت در حوزه آموزشی و رفع ایرادات موجود اذعان داشت که دولت در حال تدوین برنامه عملیاتی و مناسب برای اصلاح روند موجود است و به زودی با اجرای این طرح‌ها شاهد اتفاقات خوبی در این زمینه خواهیم بود.

■ داود دانش جعفری

(عضو هیأت عالی بانک مرکزی)

در بانک مرکزی و نظام پرداخت از نظر سطح فناوری وضعیت مناسبی داریم اما مشکلی که وجود دارد این است که منابع کافی در اقتصاد نداریم، برای مثال در ایران کارت اعتباری (credit card) نداریم و علت آن کمبود منابع پولی در اقتصاد است. به طور کلی، نظام پرداخت در بانکداری کشور ما وضعیت مناسب‌تری نسبت به سایر کارکردها داشته است. در

■ نشست تخصصی «بازتنظیم بانک مرکزی» با موضوع بازخوانی عملکرد بانک مرکزی ایران و رونمایی از گزارش «بررسی سیر تطور و کارکردهای بانک مرکزی در ادبیات اقتصادی؛ آموزه‌هایی برای بانکداری مرکزی در ایران» به میزبانی گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد. خلاصه گفتگو به شرح زیر است:

■ مهران محرمیان

(معاون سابق فناوری‌های نوین بانک مرکزی)

گزارش حاضر به کارکردهای اصلی بانک مرکزی پرداخته است. با توجه به اهمیت خاص نظام پرداخت، تمرکز ویژه به نظام پرداخت قابل‌تقدیر است، علی‌الخصوص که این قسمت به‌خوبی و بدون سوگیری نگارش شده است و همه جوانب در آن دیده شده است. زمانی می‌توان به واگذاری کارکرد سیستم پرداخت به بخش خصوصی فکر کرد که حکمرانی ریال ما وضعیت مناسبی داشته باشد. در شرایط امروز،

نشست «بازتنظیم بانک مرکزی» | اندیشکده حکمرانی شریف

گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف برگزار می‌کند:

بازتنظیم بانک مرکزی

نشست رونمایی از گزارش «بررسی سیر تطور و کارکردهای بانک مرکزی در ادبیات اقتصادی»

مهدی محمدیان
معاون سابق فناوری‌های نوین بانک مرکزی

داود دانش‌جعفری
عضو هیأت عالی بانک مرکزی

میثم ظهوریان
نماینده دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی

دوشنبه ۳۰ تیر ۱۴۰۴ | ساعت ۱۵

خ آزادی، جنب غربی دانشگاه شریف، خ صادقی، پلاک ۲، اندیشکده حکمرانی شریف، سالن دکتر روستا آزاد

امیرحسین موسوی
پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف

سایر حوزه‌ها، مشکلاتی در نظام بانکی وجود دارد که با پیشرفت‌های حوزه پرداخت قابل حل نیست؛ مثلاً اینکه چرا سیاست کنترل مقداری را برخی بانک‌ها رعایت نمی‌کنند به موضوع فناوری ارتباطی ندارد بلکه مرتبط با مشکلات دیگری در حوزه نظام بانکی است.

میثم ظهوریان

(نماینده دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی)

دانش نظام بانکی و بانکداری مرکزی در ایران با تجربه و آزمون و خطا پیش آمده است و به اندازه کافی از تجربه جهانی و همچنین تجربه گذشته خود در دهه‌های گذشته درس نگرفته است.

در بحث واگذاری هر یک از اختیارات بانک مرکزی، ابتدا می‌بایست پیش‌شرط‌هایی اجرا شود و بعد تصمیم به واگذاری گرفت. از جمله این قواعد و پیش‌شرط‌ها می‌شود به بحث مدیریت تعارض منافع و پدیده درب‌های گردان اشاره کرد.

نشست «شایستگی‌ها و سازوکارهای نهادی تربیت و رشد مدیران سیاسی در ایران»

با رونمایی از گزارش «مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی» و پیش انتشار کتاب «نهادهای قدرت‌ساز: تحلیل نهادی تربیت و رشد حکمرانان سیاسی در ایران»

■ فاطمه مهاجرانی
(سخنگوی دولت چهاردهم)

مهمترین آسیبی که ما در حوزه مدیریت‌های کلان سیاسی داریم عدم کادرسازی درست ما است. به نظر من کابینه فعلی قابل قبول است و تنوع و تکتی که از گروه‌های سیاسی داریم. دانسته امروز ما این است که رویکرد وفاق در کابینه هست و همه به آن باورمندند چه بسا به دیگری رای داده باشند. آقای دکتر پزشکیان گفت من با کسی پیمان برادری نبستم و معیار بر شایستگی است.

■ میثم لطیفی

(رئیس سازمان اداری و استخدامی دولت سیزدهم)

قوانین اداری ما در تفکیک میان مدیر سیاسی و حرفه‌ای ناکارآمد است. تعاریف مبهم و کلی باعث شده مجری دچار سردرگمی شود. همچنین، فرهنگ احساس مالکیت نسبت به داده

■ نشست تخصصی «شایستگی‌ها و سازوکارهای نهادی تربیت و رشد مدیران سیاسی» همراه با رونمایی از گزارش «مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی» و معرفی کتاب «نهادهای قدرت‌ساز» با حضور فاطمه مهاجرانی، میثم لطیفی و سعید آجرلو در اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد.

نسخه اولیه این گزارش در خرداد ۱۴۰۳ به سفارش مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری تهیه و منتشر شد و نسخه تکمیلی حاضر در چارچوب پروژه «تربیت سیاسی و کیفیت حکمرانی» در مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف تدوین و رونمایی شده است.

نشست «شایستگی‌ها و سازوکارهای نهادی تربیت و رشد مدیران سیاسی در ایران» | اندیشکده حکمرانی شریف

روشنایی از گزارش

«مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی»

و پیش انتشار کتاب **«نهادهای قدرت ساز: تحلیل نهادی تربیت و رشد حکمرانان سیاسی در ایران»**

گزارش مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی: چارچوب مفهومی PECE را معرفی می‌کند تا شایستگی مدیران سیاسی را در اقتصاد، ارتباطی و ارتباطی به صورت جامع و استانداردسازی شده بسنجیم. این مدل با تأکید بر صلاحیت فردی، مهارت‌های مدیریت عمومی، تخصص حوزه‌ای، ارتباط ارتباطی، حقوقی و امنیتی، مهارت‌های ارتباطی و رسانه‌ای، تجربه بین‌المللی و توان سیاسی تکنیکال، افق حکمرانی پاسخگو و حرفه‌ای را هموار می‌سازد.

با حضور:

- دکتر فاطمه مهاجرانی: عضو هیئت علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی
- دکتر سعید آجرلو: مدیر مرکز مطالعات و پژوهش‌های سیاسی
- دکتر امیر عیسی‌اشاغی: مدیر مرکز مطالعات و پژوهش‌های سیاسی

دکتر عاطفه مرادی اسلامی: مدیر مرکز مطالعات و پژوهش‌های سیاسی

سه شنبه ۷ مرداد ۱۴۰۴ | ساعت ۱۴

ج. آزادی، جنب غربی دانشگاه تربیت مدرس، ح. صادقی، بلاک ۲، سالن دکتر روستا آزاد، اندیشکده حکمرانی شریف

اندیشکده حکمرانی شریف

و نبود بانک اطلاعاتی هوشمند، مانع شایسته‌گزینی است.

ما نظام حزبی نداریم و گویی نمی‌خواهیم بپذیریم و این را یک ننگ و تابو می‌دانیم که بگوییم در یک حزب هستیم.

■ سعید آجرلو

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم تحقیقات)

بحران بی‌اعتمادی به سیاستمداران باعث شده با «سیاستمداران خجالتی» مواجه باشیم؛ کسانی که علیه سیاست حرف می‌زنند.

در عصر جامعه شبکه‌ای، سیاست‌ورزی به قهرمانان توییتی واگذار شده؛ اما سیاست‌مدار واقعی باید مسئله‌محور باشد، نه کمپینی.

راه اصلاح، از اجتماعی‌سازی سیاست می‌گذرد و این همان مساوی شدن امر سیاسی و امر ملی است.

نشست تخصصی حکم فن

افقی نوین در حکمرانی فناورانه (Social Listening و رصد اجتماعی)

ایجاد فساد و انحراف می‌شود. لذا، نهادهای بخش عمومی به مترجمانی جهت ترجمه نیازهای خود به پرسش‌های فناورانه احتیاج دارند. سازوکار متناسب و مطلوب همکاری بخش فناوری و حکمرانی مهم‌ترین پیش‌نیاز حکم فن (GovTech) است. تاریخ پیشرفت نمایی و حیرت‌انگیز بخش موشکی مرهون مدل موفق از همکاری بخش دانشگاهی و دفاعی در دهه ۷۰ است.

مدل توسعه فناوری‌های راهبردی در آمریکا و چین کاملاً تراستی و رابطه-محور است. سه آسیب جدی عرصه تحلیل داده‌های کلان عبارت است از: سطحی‌نگری، سوگیری در تحلیل‌ها و غلبه رویکرد منفعلانه به جای فهم آینده‌نگر و توسعه‌محور از جامعه

■ **امیرحسین عسگری**
(مدیر عامل دیتاک)

رصد و تحلیل اجتماعی تحت عناوین مختلفی از جمله داده‌کاوی اجتماعی، علوم اجتماعی محاسباتی و... مطرح می‌شود که نقطه اشتراک همه این‌ها بر «اجتماعی بودن» آن‌ها است؛ یعنی کلیه مسائل مرتبط با جامعه و عرصه عمومی.

■ **نشست تخصصی «حکم فن؛ افقی نوین در حکمرانی فناورانه» با موضوع Social Listening و رصد اجتماعی با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری و به میزبانی گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف برگزار شد.**
خلاصه گفتگو به شرح زیر است:

■ **علی نوشین**

(معاون فنی مرکز ملی فضای مجازی)

چالش اصلی در نگاه به میدان یعنی شناسایی مسائل نظام حکمرانی، ریشه‌های مسائل، روش پیاده‌سازی راه‌حل‌ها و سنجش اثر تصمیم‌ها است. بنابراین نگاه به میدان، مقدمه بهره‌گیری از فناوری است.

رصد اجتماعی ابزاری برای فهم از وضعیت جامعه و به تعبیری چشم و گوش نظام حکمرانی است. لکن شرط بهره‌مندی موثر از این ابزار، گوش شنوای حکمران است.

حضور بخش خصوصی هم در جایگاه تشخیص و تعریف مساله و هم ارائه‌دهنده راه‌حل، به مرور سبب

حکم فن

افقی نوین در حکمرانی فناوریانه
SOCIAL LISTENING و رصد اجتماعی

علی نوشین
مدیر مرکز راهبردی و استراتژیک
معاونت اطلاعات و امنیت داخلی

امیرحسین عسگری
رئیس مرکز اطلاعات و امنیت داخلی
معاونت اطلاعات و امنیت داخلی

علیرضا حدادی
رئیس مرکز اطلاعات و امنیت داخلی
معاونت اطلاعات و امنیت داخلی

سه شنبه ۳۱ تیرماه ۱۴۰۴ | ساعت ۱۷:۳۰
اندیشکده حکمرانی شریف

اینستوگرام | تلگرام | واتس‌اپ

وزارت اطلاعات | شورای عالی امنیت ملی | دانشگاه دفاع ملی

هوش مصنوعی و کلان داده دو پایه اصلی در Social Listening است که در واقع به عنوان آینه اتفاقات و امور اجتماعی عمل می‌نماید و نگاهی از بالا نسبت به وضعیت جامعه ارائه می‌دهد.

یکی از چالش‌های اصلی این است که حکمرانان دقیقاً نمی‌دانند که از تحلیل‌ها و رصد اجتماعی به دنبال چه هستند و سقف انتظارات از فناوری پایین است؛ یعنی صورت‌بندی دقیقی از مسئله اجتماعی وجود ندارد و تحلیل‌گران در اینجا باید به کمک نظام حکمرانی بیایند. مزیت مهم فناوری در Social Listening این است که، بوروکراسی دولتی نمی‌تواند آن‌چنان این عرصه را جهت دسترسی به داده‌های موردنیاز برای تحلیل، زمین‌گیر نماید؛ زیرا در این روش از داده‌های آشکار (OSINT) استفاده می‌گردد.

در پی ظهور و رشد فناوری‌های نوین و گسترش شبکه‌های اجتماعی، جایگاه و قدرت افکار عمومی در نظام تصمیم‌گیری ملی افزایش پیدا کرده است، اما همچنان رویکرد و نوع نگاه نظام حکمرانی به بحث افکار عمومی همان دیدگاه‌های سنتی است.

دومین پیش نشست همایش بین‌المللی حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در فضای مجازی

حق بر حفظ استقلال و تمامیت ارضی و نظام حقوقی حاکم بر تضمین حاکمیت ملی در فضای مجازی

دولبه عمل می‌کند که در عین کمک به پیشرفت اولیه سکوهای داخلی، به چالش‌هایی چون انحصار، عزلت فناوریانه، کاهش اقتصاد مقیاس، و رقابت‌ناپذیری بین‌المللی می‌انجامد. از منظر اجتماعی فرهنگی هم، در خلا اجماع نخبگانی و مقبولیت اجتماعی، هر سیاستی-ولو مطلوب- با مقاومت و بی‌اعتمادی جامعه به خیرخواهی حاکمیت مواجه خواهد شد.

در فضای فعلی جهانی هم کشورهای گوناگون در ذیل طیفی از گفتمان‌های جهانی‌سازی (Globalization) تا پوپولیسم و ملی‌گرایی (Nationalism)، رویکردهای مختلفی نسبت به موضوع حاکمیت دیجیتال دارند و در همین راستا، جمهوری اسلامی ایران باید به سمت دیپلماسی فعال و ائتلاف‌سازی منطقه‌ای دیجیتال حرکت کند.

■ دومین پیش‌نشست همایش بین‌المللی حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در فضای مجازی با موضوع حق بر حفظ استقلال و تمامیت ارضی و نظام حقوقی حاکم بر تضمین حاکمیت ملی در فضای مجازی به میزبانی پژوهشگاه فضای مجازی مرکز ملی فضای مجازی برگزار شد.

■ دکتر سید محمد صادق امامیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف)

رویکرد تک‌ساحتی و ساده‌سازی‌شده به مسئله شدیداً مناقشه‌برانگیز و قطبیده فضای مجازی محکوم به شکست است. از منظر سیاسی، بی‌توجهی به سیاست‌زدگی افراطی و ظهور و بروز کمپینی موضوع فضای مجازی در ایران، علت اصلی نوعی حاکمیت دوگانه و شکاف سیاسی در دهه گذشته است. از منظر فنی و نوآرانه، سیاست‌های تحدیدی و ابزارهای آن همچون فیلترینگ به مثابه یک شمشیر

دومین پیش نشست
همایش بین المللی حقوق
ملت و آزادی های مشروع
در فضای مجازی

حق بر حفظ استقلال و تمامیت ارضی و نظام حقوقی حاکم بر تضمین حاکمیت ملی در فضای مجازی

زمان برگزاری:

یکشنبه ۱۲ مرداد، ساعت ۱۰-۱۲

مکان برگزاری:

سعادت آباد، خیابان هجدهم غربی،
پژوهشگاه فضای مجازی

دکتر علی بهادری جهرمی

عضوهیئت علمی دانشکده حقوق
دانشگاه تربیت مدرس

دکتر حامد نیکونهاد

عضوهیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه
شهید بهشتی، مشاور حقوقی انجمن بلاکچین

دکتر محمد صادق امامیان

عضوهیئت علمی دانشکده مدیریت دانشگاه
امیرکبیر و هم بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف

حکمرانی در شرایط تنش و بازآرایی نظام مشاوره سیاستی

سلسله نشست‌های حکمرانی در فضای تنش - نشست یازدهم

■ سید نعیم اورازانی

(معاونت مجامع و شوراها و تخصصی ریاست مجلس شورای اسلامی)

نظام مشاوره سیاستی درگیر چالش‌های دوسویه هم از سمت اندیشکده‌ها و هم از سمت حکمران است. یک نقد به اندیشکده‌ها می‌تواند ناظر به کم توانی آنها در مقیاس ملی و بین‌المللی باشد. گاه در دادن اعتبار به تولیدات و تحلیل‌های خود دچار بیش‌برآوردی می‌شوند. در سمت حکمران نیز البته گاه این حس «دانای کامل» بودن، ایجاد مشکل می‌کند.

تاخیر و نابهنگامی، کلی گویی، فرهنگ شفاهی و غیرمکتوب و عدم استمرار و پایداری از دیگر چالش‌های موجود در فضای اندیشکده هاست. لذا کمتر خروجی چشمگیر و علاج‌کننده‌ای دیده می‌شود. البته حکمران نیز چالش‌های ویژه خود را دارد که من جمله آن می‌توان به درک نادرست از مسئله محرمانگی، عدم جانمایی مشاوره بیرونی در فرایند تصمیم‌گیری و نامعلوم بودن شیوه ترجیح و تصمیم، اشاره کرد.

■ حمزه امیری

(مدیر مجموعه جامعه اندیشکده‌ها)

اندیشکده‌ها در نسبت با نظام تصمیم‌گیری کشور جلوتر و بهتر عمل می‌کنند. شما با دولتی روبروید که ظرف چند روز لایحه خودش را پس می‌گیرد و سرگردان است. در چنین مناسباتی اندیشکده‌ها عملکرد به مراتب بهتری داشته‌اند. در ایام جنگ تقاضای دستگاه‌های رسمی برای دانش و مشاوره اندیشکده‌ها بیشتر شد ولی این روند متأسفانه پایدار نبود.

نهادسازی رسمی در نظام مشاوره سیاستی، قابلیت جذب بودجه اضطراری در شرایط بحران، سامانه سفارش سیاستی ملی با دسترسی چندنهادی و... از جمله ضرورت‌های تقویت شبکه اندیشکده‌ها، بخصوص در نسبت با وضعیتی مانند وضعیت جنگ است.

■ در قالب سلسله نشست‌های حکمرانی در زمان تنش، نشست بررسی عملکرد و الزامات بازآرایی نظام مشاوره سیاستی کشور با توجه به تجربه جنگ برگزار شد. در این نشست که با همکاری مرکز پژوهش‌های مجلس، اندیشکده حکمرانی شریف و جامعه اندیشکده‌ها شکل گرفته بود، تحلیل‌هایی در باب کنش‌گری اندیشکده‌ها در هنگامه نبرد، طرح گردید. برش‌هایی از گفتگوهای نشست:

■ رضا باقری پور

(مدیر گروه مطالعات نظام مشاوره سیاستی اندیشکده حکمرانی شریف)

در یک بیان موجز، اندیشکده‌ها در دو موضوع یعنی ورزیدگی فکری و سیاست‌ورزی دچار ضعف هستند. فقدان مکتب فکری یا لاقدرت درک نظری از موضوعات در دستورکار، باعث شده اندیشکده‌ها و سایر بازیگران نظام مشاوره سیاستی اسیر موج شده و در قاب ترندهای رسانه‌ای فکر کنند.

اینکه در کل کشور و نظام مشاوره سیاستی آن تنها یک تقریر ساده و عامیانه از وحدت ملی ارائه می‌شود، نشانه تهی دستی فکری است. این یکدستی و وفاق، جای افتخار ندارد.

فضای فکر نظام دانش ما زمینه‌مند نیست و مقتضای محیط و زمانه خود را درک نمی‌کند. تا کمی قبل از جنگ، اندیشکده‌های حوزه دیجیتال محدودیت بر سکوهای خارجی را از منظر رقابت یا رضایت عمومی نقد میکرد. مسئله امنیت و واقعیت‌های جهان، اصلاً دیده نمی‌شد.

سلسله نشست‌های حکمرانی در فضاک تنش

دفتر مطالعات حکمرانی مرکز پژوهش‌های مجلس با همکاری اندیشکده حکمرانی شریف برگزار می‌کند:

نشست
یازدهم

حکمرانی در شرایط تنش و الزامات بازاریابی نظام مشاوره سیاستی

سید نعیم اورازانی

معاونت مجامع و شوراهای تخصصی ریاست شورای اسلامی

حمزه امیری

مدیر مجموعه جامعه اندیشکده‌ها

رضا باقری پور

مدیر گروه مطالعات نظام مشاوره سیاستی اندیشکده حکمرانی شریف

نشست مجازی

پنجشنبه - ۹ مرداد - ساعت ۱۷ الی ۱۹

اندیشکده
حکمرانی
شریف

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

دفتر مطالعات حکمرانی

دهه دوم فعالیت اندیشکده حکمرانی شریف با «اتاق فکر رسانه‌ای»

نهادهای حکومتی و جامعه
معرفی دستاوردهای انتشاراتی و رسانه ای اندیشکده

■ دکتر سید محمد صادق امامیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و
هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف)

تأکید بر اهمیت ارتباط اندیشکده ها و رسانه ها و نقش
این نهادهای جریان ساز در جهان امروز
نقش رسانه ها بعنوان مهمترین پیوند دهنده ارتباط
جامعه دانشگاهی نخبگانی و جامعه
اهمیت روایت رسانه ها برای تبیین موضوعات دانشگاهی
به زبان عامه پسند
توان رسانه ها برای توسعه دیدگاه دانشگاهیان از
محیط های تخصصی به متن زندگی اجتماعی
تاکید بر ضرورت بهبود روابط اندیشکده و گسترش
تعاملات با رسانه ها

■ دکتر مهدی یارمحمدی

(مشاور رسانه، ارتباطات و برند اندیشکده)

اهمیت همراهی صادقانه و حمایت رسانه ها بعنوان شرط
اصلی در به ثمر رسیدن گفتمان های علمی و روایت های
حکمرانی

■ به مناسبت روز خبرنگار، نشست رسانه ای «۱۰ سال مشاوره سیاستی و دیپلماسی نخبگانی» با حضور جمعی از فرهیختگان رسانه، سردبیران، خبرنگاران و مدیران اندیشکده حکمرانی شریف در سالن دکتر روستا آزاد برگزار شد.

این رویداد با هدف، تقدیر از همراهی رسانه ها در روایت سازی علمی حکمرانی، گفت و گو درباره راهبردهای تعامل و ارتباط مؤثر با رسانه ها، و ایجاد شبکه حامیان رسانه ای برای پیوند هوشمندانه میان دانش دانشگاهی، سیاست گذاران و افکار عمومی برگزار شد

در این نشست، مدیران و مشاوران اندیشکده بر اهمیت نقش رسانه در تبدیل مفاهیم تخصصی به زبان قابل فهم برای جامعه تأکید کردند. محورهای گفتگوها به شرح ذیل است:

■ امیرحسین عباسپور

(مدیرعامل اندیشکده)

تشریح جایگاه، ساختار و حوزه های فعالیت اندیشکده، ضرورت وجود چنین نهادی در ساختار حکمرانی کشور
ارائه گزارش کامل از اقدامات اثرگذار اندیشکده در

نقش رسانه‌ها بعنوان پلی میان اندیشه و افکار عمومی؛ برای انعکاس روایت حکمرانی در جامعه ضرورت بهره بردن از همراهی رسانه‌ها در ایجاد "اتاق فکر رسانه‌ای اندیشکده" در راستای شکل‌گیری شبکه حامیان رسانه‌ای

■ دکتر عاطفه مرادی اسلامی

(عضو هیئت‌مدیره و مشاور اندیشکده)

توان و نقش رسانه‌ها در ایجاد حساسیت و خواست عمومی برای ارتقای راه‌حل‌های تولیدشده در اندیشکده‌ها برای بهبود حکمرانی ضرورت وجود نگاه تخصصی در فعالیتهای گروه‌های پژوهشی اندیشکده‌ها تاکید بر تقویت و تسهیل مسیر همکاری با رسانه‌ها بویژه در مورد انعکاس موضوعات زمانمند

نمایندگان رسانه‌های فارس، ایرنا، خبرفوری، دانشجو، صدا و سیما و روزنامه فرهیختگان نیز با طرح دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود، بر ارتقای همکاری‌ها تأکید کردند. این رویداد با اهدای لوح سپاس به فرهیختگان رسانه‌ای و قدردانی از نقش‌آفرینی رسانه‌ها در انعکاس رویدادها و گفتمان حکمرانی به پایان رسید.

نشست تخصصی «حکمرانی و رسانه»

همراه با مراسم اهدای جایزه بخش فرهنگ و حکمرانی جایزه ملی دکتر روستا آزاد

■ محمد مهدی دادمان
(رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی)

در ادامه این نشست، محمد مهدی دادمان، رئیس حوزه هنری، با تأکید بر نقش رسانه در فرآیند حکمرانی گفت: هیچ مسئله‌ای در جامعه امروز بدون حضور در فضای عمومی قابل حل نیست و حکمرانی بدون رسانه معنا ندارد.

دادمان با اشاره به تفکیک سطوح سه‌گانه تبلیغات، رسانه و هنر در پرداختن به امور حکمرانی، سریال «آقای قاضی» را نمونه موفق از پرداخت هنری با ساختاری ساده و هزینه‌ای اندک دانست که مدل جدیدی در روایت مسایل سخت و خشن حقوقی و قضایی ارایه می‌دهد.

در بخش پایانی نشست، جایزه بخش فرهنگ حکمرانی رویداد روستا آزاد بدلیل تلاش برای ارتقای اعتماد قضایی و سواد حقوقی در کشور، به سریال آقای قاضی به نمایندگی سید حسام الدین حسینی تهیه کننده این سریال اهدا شد.

■ در نشست تخصصی حکمرانی و رسانه با هدف بررسی نقش رسانه در کیفیت حکمرانی ایران و اهدای جایزه بخش فرهنگ و حکمرانی جایزه دکتر روستا آزاد، روز چهارشنبه ۲۹ مردادماه با حضور محسن برمehانی معاونت سیمای سازمان صداوسیما و محمد مهدی دادمان رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی در سالن دکتر روستا آزاد اندیشکده حکمرانی شریف مطرح شد:

■ محسن برمehانی
(معاون سیمای سازمان صداوسیما)

بدون تشکیل سه‌ضلعی سیاست، دانشگاه و رسانه، نمی‌توان از رسانه انتظار اثرگذاری در سطح حکمرانی داشت.

برمهانی با اشاره به ارتباط متعامل رسانه و حکمرانی تأکید کرد که افزایش نارضایتی‌های اقتصادی حتی موجب کاهش بینندگان تلویزیون می‌شود. او در ادامه ضمن تقدیر از سریال آقای قاضی، این سریال را نمونه‌ای موفق از استفاده از ابزار هنر برای بهبود حکمرانی دانست که به پر مخاطب‌ترین اثر نمایشی غیرکمدی تلویزیون مبدل شده است.

مراسم اهدای جایزه بخش فرهنگ و حکمرانی جایزه ملی

جایزه ای برای ارتقای کیفیت حکمرانی ایرانی در تقاطع حکمرانی با فناوری، فرهنگ، دیپلماسی و نوآوری
نکوداشت استاد مجاهد، دکتر رضا روستاآزاد، ریاست اسبق دانشگاه صنعتی شریف و رئیس اندیشکده حکمرانی شریف

حکمرانی و رسانه

بررسی نقش رسانه در ارتقای کیفیت حکمرانی ایران

با حضور

محسن برمهانی

معاون سیمای سازمان صداوسیما

محمد مهدی دادمان

رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی

محمد یارم پور

رئیس مرکز رسانه قوه قضاییه

چهارشنبه ۲۹ مردادماه ساعت ۱۰ تا ۱۲

اندیشکده حکمرانی شریف

www.roostaazadprize.org

رایانامه: info@roostaazadprize.org

دبخانه: ۰۲۱-۶۶۱۹۷۹۳۵

نخستین هم‌اندیشی دیپلماسی علم، فناوری و نوآوری ایران و چین

و قراردادهای انحصاری فناوری به دنبال تحقق نظم جدید جهانی دیجیتال با محوریت سیستم‌های عامل و زیرساخت‌های چینی هستند.

انحصار تعاملات دولتی و خصوصی و ضعف دولت در حل موانع سیاسی مانند ویزا و تحریم حساب‌های بانکی، مانع استفاده از ظرفیتهای بخش خصوصی واقعی در تعاملات فناورانه ایران و چین شده است.

بازار ۲۰۰ میلیون نفری کشورهای عربی با قدرت خرید بالا و با محوریت عربستان، سبب تغییر اولویت‌های سرمایه‌گذاری و انتقال فناوری چین از ایران به جنوب خلیج فارس شده است.

اراده سیاسی توسعه-محور و عبور از حکمرانی صنعتی دولت-محور و مونتاژگر در ایران، پیش‌نیاز ارتقای تعامل فناوری-محور با چین است.

■ این برنامه با مشارکت و همکاری اندیشکده حکمرانی شریف و همت مرکز مطالعات سیاسی وزارت امور خارجه، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، اتاق بازرگانی ایران، اتاق بازرگانی تهران، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی اجتماعی تمدنی، خانه اندیشه‌ورزان، و مرکز رشد و نوآوری پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و به منظور شناخت و تعمیق همکاری‌های ایران و چین برگزار شد.

در پنل علم و فناوری هم‌اندیشی دیپلماسی ایران و چین که به ابتکار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و همکاری اندیشکده حکمرانی شریف و ریاست دکتر سید صادق امامیان برگزار شد اشاره شد:

■ دکتر سید محمدصادق امامیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف)

چالش‌های ظرفیت جذب پایین فناوری، اندازه نسبی کوچک بازار ملی و تحریم عملا سطح تعاملات ایران و چین را از انتقال فناوری به واردات مصرفی تقلیل داده است.

شرکت‌های پیشران دیجیتال چینی با زیرساختها

هم‌اندیشی دیپلماسی علم و فناوری ایران و چین

IRAN-CHINA
SCIENCE, TECHNOLOGY
AND INNOVATION
DIPLOMACY FORUM

چهارشنبه، ۱۴۰۴ شهریورماه
August 27, 2025 (Wednesday)

ایجاد پلتفرم تعامل میان نخبگان و اندیشمندان دو کشور در راستای طراحی چارچوب مشترک برای آینده همکاری‌ها در عرصه علم و فناوری

■ ESTABLISHING AN INTERACTION PLATFORM FOR ELITES AND THINKERS FROM BOTH COUNTRIES TO DESIGN A JOINT FRAMEWORK FOR FUTURE COOPERATION IN THE FIELD OF SCIENCE AND TECHNOLOGY.

محوریت آمریکا را دارد اما درباره میل آن سوال‌های جدی وجود دارد.

نظم بین‌المللی چینی در حوزه ایده‌ها و ابتکارات نظم‌ساز و نهادهای نظم‌ساز وجود دارد اما در حوزه جنینی است. در ضمن این نظم‌سازی خلاف غربی‌ها، این نظم‌سازی سخت نیست و بیشتر برآمده از نرم‌افزار است.

ابتکارات چین در نظم فعلی شامل عرصه‌های جهانی اقتصاد، اتصالات (کوریدورها) و فناوری است که همگی امکان و فرصت همکاری دوجانبه پکن و تهران را دارد.

در پنل دیگر تخصصی با عنوان «نظم در حال گذار و چین» که با دبیری علی صالحیان برگزار شد، ابعاد مختلف تعاملات راهبردی و برداشت‌های چین از نظم بین‌الملل مورد بحث و بررسی قرار گرفت. گزیده‌هایی از مباحث مطرح شده در این پنل را می‌خوانید:

■ علی صالحیان
(پژوهشگر اندیشکده)

از لحظه تک قطبی نظام بین‌الملل عبور کردیم، اما در بین کارشناسان در وضعیت فعلی اختلاف نظر است و حالاتی مانند، بی‌قطبی تا چند قطبی مطرح می‌شود. جایگاه مطلوب چین در این عرصه، یک هژمون جدید یا یک تجدید نظر طلب در نظم فعلی است.

توانایی چین در به چالش کشیدن نظم بین‌الملل با

سوریه؛ عبرت یا الگو

مواضع سیاسی و وابستگی او به القاعده، اعتماد چندانی به او در محیط پیرامونی خویش ندارد. «تحدید اهداف» از آینده سوریه مهم‌ترین الزام سیاستی برای ج.ا.ایران است که در چارچوب آن باید به مولفه‌های گوناگون یک کنش‌گری مطلوب نظیر تعامل با سایر بازیگران مؤثر، جلوگیری از سرایت بحران به لبنان و عراق و حمایت از جمعیت شیعه بومی توجه کرد. شیوه واگذاری جولان به رژیم صهیونیستی و دست نکشیدن تل‌آویو از عملیات پیش‌دستانه، دو مانع اساسی در برابر روند عادی سازی روابط دمشق و تل‌آویو هستند که مانع دوم قابل تأمل و در بلندمدت غیرقابل حل است.

■ **حجت الاسلام و المسلمین محمد قطرانی**
(تحلیلگر مسائل جهان عرب)

بحران در کشورهای منطقه عمدتاً با طایفه گرایی نسبت قوی دارد و بحران می‌تواند این طایفه گرایی را تقویت یا تضعیف کند. با کم‌رنگ شدن دو مؤلفه «هویت عربی» و «کارکرد اقتصادی» دولت سوریه، عامل وحدت ملی مردم از طوایف و مذاهب از بین رفت و وقوع بحران امری اجتناب‌ناپذیر بود. دستگاه محاسباتی سیاست‌گذار ایران همچنان در

■ **مهم‌ترین محورهای مطرح شده در نشست «سوریه، عبرت یا الگو» به شرح ذیل است:**

■ **علیرضا مجیدی**
(کارشناس مسائل غرب آسیا)

سقوط دولت اسد متأثر از عوامل متعدد داخلی و خارجی بود که عمده آن‌ها ریشه در جامعه سوریه داشتند. در صحنه داخلی سیاسی - اجتماعی ایران، اجماع نخبگانی در مورد شیوه رفتار با حکومت جدید سوریه وجود ندارد. تام باراک به عنوان سفیر آمریکا در لبنان و نماینده ویژه ترامپ در امور سوریه، از بازیگران عمده در صحنه تحولات سوریه است که درصدد شکل دهی به یک نظم منطقه‌ای با سه شاخص زیر است: ۱- الحاق تمام کشورهای عربی به پیمان ابراهیم ۲- ادغام اقتصادی - اجتماعی رژیم صهیونیستی در منطقه ۳- تفوق نظامی و امنیتی رژیم صهیونیستی در رژیم صهیونیستی با توجه به پیشینه الجولانی و

موقعیت ابهام و انتظار در قبال آینده سوریه قرار دارد. با عنایت به افزایش محبوبیت ایده «مقاومت» پس از جنگ تحمیلی دوازده روزه، این گفتمان با تمرکز بر مسأله حفظ تمامیت ارضی سوریه تنها نقطه قابل اشتراک با سوریه جدید به حساب می‌آید.

■ مهدی ازرقی

(کارشناس مسائل اقتصادی منطقه)

با عنایت به کوچک بودن اقتصاد سوریه، ورود منابع هرچند محدود ارزی به این کشور، تأثیر زیادی بر تثبیت نرخ ارز می‌گذارد که با توجه به برداشتن تعرفه‌ها، به گسترش واردات در کوتاه‌مدت کمک خواهد کرد. اقتصاد سوریه بر پایه‌هایی استوار بود که طی سالیان بحران، آسیب فراوانی دید و بخش گردشگری و کشاورزی و صنعت نفت متحمل خسارات شگرف شد که دولت دمشق را از منابع ارزی محروم و وضعیت اقتصادی داخلی را دشوار کرد.

تعلیق تحریم‌ها و نه لغو آن‌ها، محیط اقتصادی را همچنان در معرض بی‌ثباتی قرار داده و مانع از ورود سرمایه‌گذاری گسترده خارجی به این کشور گشته است.

ایران فاقد رویکرد اصیل اقتصادی در قبال سوریه بود و امر اقتصادی در اولویت نخست سیاستگذار ایرانی قرار نداشت.

زنگ زور، بررسی تحولات اخیر قفقاز جنوبی و تأثیر آن بر منافع جمهوری اسلامی ایران

■ دکتر احسان موحدیان

ایران در معرض خطر «خفگی ژئوپلیتیک» قرار دارد. کریدور جعلی زنگزور صرفاً یک مسئله ترانزیتی نیست، بلکه دروازه‌ای برای تجزیه‌طلبی در استان‌های آذری ایران و بسترسازی برای تجاوز زمینی در آینده است؛ خطری که سال‌هاست نسبت به آن هشدار داده می‌شود.

انفعال و خطای محاسباتی ایران در دیدن این خصومت به عنوان «سوءتفاهم»، دشمنان را جری کرده است. اولین و ضروری‌ترین گام، تغییر این ذهنیت در حاکمیت و پذیرش واقعیت دشمنی باکو است.

ایران به دلیل غفلت‌های گذشته، دیگر توان عمل مستقل در قفقاز را ندارد و باید با هر قیمتی ارمنستان را به عنوان آخرین سنگر، با درهم‌تنیدگی عمیق اقتصادی و امنیتی، در کنار خود نگه دارد.

در داخل کشور، لابی‌های خطرناک و رویکردهای مافیایی مانع پیشبرد منافع ملی در پروژه‌هایی مانند کریدور ارس شده و فرصت‌های راهبردی را از بین می‌برند.

زمان دیپلماسی رو به اتمام است و نیاز فوری به «اقدامات پیش‌دستانه و میدانی» برای ایجاد بازدارندگی وجود دارد. باید از حالت انفعال خارج شد، وگرنه ایران مرز خود با ارمنستان را از دست داده و با تهدید تجزیه مواجه خواهد شد.

■ نشست تخصصی «زنگ زور، بررسی تحولات اخیر قفقاز جنوبی و تأثیر آن بر منافع جمهوری اسلامی ایران» با حضور کارشناسان ارشد حوزه قفقاز برگزار شد. خلاصه گفتگو به شرح زیر است:

■ دکتر شیوا علیزاده

(عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)

پروژه جمهوری آذربایجان از اساس یک پروژه تاریخی ضدایرانی است که بر مبنای ایران‌زدایی و قطع اتصال فرهنگی و هویتی بنا شده. تحلیل‌هایی که سیاست ایران را مقصر روابط فعلی می‌دانند، ساده‌انگارانه است؛ ماهیت خصمانه باکو ذاتی است و با دیپلماسی خوش‌بینانه تغییر نمی‌کند، بلکه مجری طرح‌های خارجی علیه ایران است. کریدور زنگزور یک پروژه ژئوپلیتیک با حمایت اسرائیل و ترکیه است که موجودیت ارمنستان را به عنوان مانعی در برابر پان‌ترکیسم تهدید می‌کند و همزمان برای دور زدن ایران و روسیه طراحی شده است. از این رو، ایجاد جبهه مشترک با روسیه که اخیراً متوجه این خطر مشترک شده، یک منفعت راهبردی است. تصمیم‌گیری در حوزه امنیت ملی باید بر اساس منافع راهبردی باشد، نه تبعیت از افکار عمومی که توسط جریان‌های مشخصی هدایت می‌شود.

زنگ

نشست تبیینی

چشم‌انداز تحولات قفقاز جنوبی

دکتر احسان موحدیان

دکتر شیوا علیزاده

شنبه ۴ مرداد ساعت ۱۶ تا ۱۸

اندیشکده حکمرانی شریف

اندیشکده حکمرانی
شریف

بين الملل

نشست مشترک نخبگان ایران و عراق در کربلا

اربعین، دانشگاه و قدرت‌یابی جهان اسلام

- روح‌الله رحمانی - متخصص هوش مصنوعی، با سابقه فعالیت در شرکت‌های آمازون و مایکروسافت
- حجت‌الاسلام مصطفی رستمی - رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

همچنین در این برنامه تولیت عتبه حسینی، ریاست دانشگاه کربلا، قائم مقام، وزیر علوم در کشور عراق و تعدادی دیگر از رؤسا و اساتید دانشگاه‌های عراق حضور یافتند.

■ **تعاملات اساتید ایرانی و عراقی باید بر مرتبط کردن دانشگاه مدرن بر حل مسایل واقعی این جوامع نظیر ابرروداد اربعین و تقویت تاب‌آوری فناورانه محور مقاومت متمرکز باشد.**

گردهمایی اساتید دانشگاه‌های ایران و عراق با عنوان اربعین و قدرت‌یابی علمی جهان اسلامی که با همکاری اربعین شریف، نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و اندیشکده حکمرانی شریف در سالن سیدالاصیا حرم امام حسین (ع) در کربلا، معلی و با سخنرانی افراد زیر برگزار شد:

- ایمان افتخاری - رئیس پژوهشگاه ریاضی موسسه IPM
- سیدصادق امامیان - هیات علمی امیرکبیر و هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف
- انسیه خزعلی - معاون سابق زنان رئیس جمهور
- رسول جلیلی - رئیس اسبق دانشگاه صنعتی شریف

International Scholars' Conference for Palestine Freedom

المؤتمر العالمي للعلماء من أجل "حرية فلسطين"

Highlights of conference:

- The role of academic elites in resolving the Palestine crisis
- Collaboration within the scientific community of the Islamic world

محاور المؤتمر:

- دور النخب الأكاديمية في حلّ أزمة فلسطين

- التعاون، داخل المجتمع العلمي في العالم الإسلامي

Conference Date:

13 August 2025

تاريخ المؤتمر:

١٩ صفر ١٤٤٧

Location:

Karbala

Registration and informations (للتسجيل و الاستفسار)

+989934540525

مكان:

كربلا

سیاست تعرفه‌ای ترامپ در هند و چشم‌انداز روابط هند و ایالات متحده

شرکت‌های خصوصی هند و ایران به دنبال ایجاد مکانیزم‌های مقاوم در برابر تحریم‌های یک‌جانبه و کنترل جهانی ارز هستند. سرمایه‌گذاری و همکاری فناوری و زیرساختی، جایگزین خوبی برای تجارت صرف کالا، به عنوان محور تعامل آینده هستند.

■ دکتر پاوان چوراسیا
(پژوهشگر بنیاد هند)

روابط هند و آمریکا فراتر از تعرفه‌هاست و حوزه‌هایی مانند دفاع، مواد معدنی حیاتی، انرژی پاک، ضدتروریسم و فضا را در بر می‌گیرد که نشان‌دهنده ماهیت چندبعدی این شراکت است.

رویکرد معامله‌ای و حاصل جمع صفر ترامپ، اتحاد‌های سنتی را برهم زده، بر افکار عمومی هند و سیاست‌های تجاری تأثیر گذاشته و باعث بازنگری‌های راهبردی به سمت خودمختاری و ایجاد سیستم‌های موازی شده است.

■ نشست "سیاست تعرفه‌ای ترامپ در هند و چشم‌انداز روابط هند و ایالات متحده" با طرح محورهای زیر برگزار شد:

گردهمایی اساتید دانشگاه‌های ایران و عراق با عنوان اربعین و قدرت‌یابی علمی جهان اسلامی که با همکاری اربعین شریف، نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و اندیشکده حکمرانی شریف در سالن سیدالوصیا حرم امام حسین (ع) در کربلای معلی و با سخنرانی افراد زیر برگزار شد:

■ آنیل تریگونایات

(سفیر سابق و پژوهشگر بنیاد ویوکاندا (VIF))

با وجود تنش‌های مکرر تجاری هند و آمریکا، هند اولویت را به شراکت‌های راهبردی گسترده‌تر می‌دهد، از بخش‌های حساس مانند کشاورزی و شرکت‌های کوچک و متوسط محافظت می‌کند و به تعامل جهانی با اتحادیه اروپا، روسیه، چین، کشورهای خاورمیانه و آفریقا ادامه می‌دهد.

هند به رغم تحریم‌های آمریکا به همکاری با ایران ادامه می‌دهد و پروژه‌هایی مانند چابهار را پیش می‌برد.

سیاست تعرفه‌ای ترامپ در هند و چشم‌انداز روابط هند و ایالات متحده | اندیشکده حکمرانی شریف

ANIL TRIGUNAYAT
Former Ambassador and Distinguished Fellow at the Vivekananda International Foundation (VIF)

PAVAN CHAURASIA
Senior Research Fellow at India Foundation

PRATEEK KAPIL
Senior Research Fellow at the NetStrat Research Institute

AMIN NOORAFKAN
Senior Research Fellow at the Governance and Policy Think Tank (GPTT)

International Governance Talk (IGT)

TRUMP'S TARIFF POLICY IN INDIA AND THE FUTURE OF INDIA-U.S. RELATIONS

Wednesday
13th August 2025

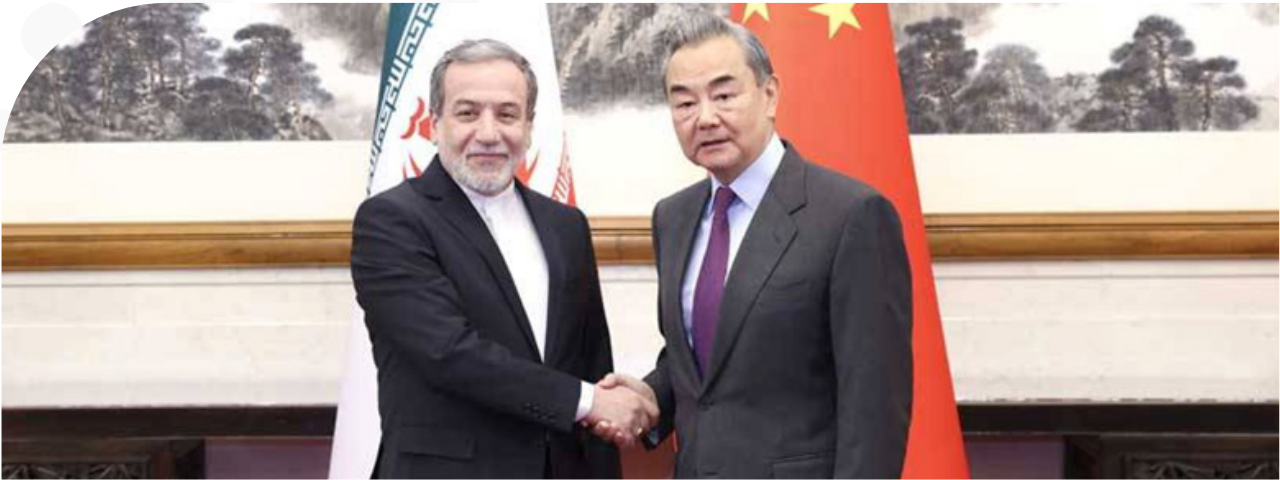
16:00-18:00 IST
14:00-16:00 Tehran Time
(UTC+4:30)

■ پراتیک کاپیل

(پژوهشگر ارشد موسسه نت استرات)

سیاست‌های ترامپ واکنشی به جهانی‌شدن بود و هند را برای توافق‌های فوری تحت فشار قرار داد، در حالی که هند استراتژی اقتصادی بلندمدت و سنجیده خود را حفظ می‌کند؛ همکاری اقتصادی هند و چین مستقل از تأثیر آمریکا است. هند به دنبال تعامل متوازن با همه قدرت‌های بزرگ و متوسط همچون ایران است و خودمختاری استراتژیک را اولویت می‌دهد.

بحران به مثابه فرصت

■ علی صالحیان

(پژوهشگر اندیشکده)

■ علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در سایت Modern Diplomacy با بررسی چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی ایران و چین در تحولات اخیر نوشت:

- پکن باید درک کند که این یک اتحاد بزرگ و برون‌سپاری نظم منطقه‌ای از واشنگتن به تل‌آویو است.
- پس از تنش فعلی بین ایران و اسرائیل و اوکراین در سطح جهانی، احتمال آغاز درگیری بزرگ بعدی در تایوان با توجه به پویایی و موازنه قدرت در این دو منطقه است.

فرصت‌ها:

- هر بازیگری که از فلسطین حمایت می‌کند، در میان ملت‌ها، به ویژه در جنوب جهانی، محبوبیت قابل ملاحظه پیدا می‌کند و شاخصه‌های قدرت نرم آن افزایش می‌یابد.
- ایران توانسته توانایی نظامی خود را در نه فقط در برابر رژیم صهیونیستی بلکه در مقابل آمریکا و ناتو نشان

از آنجا که در زبان چینی کلمه بحران ترکیب دو کلمه «فرصت» و «خطر» است، می‌توانیم با این عینک به برخی از چالش‌ها و فرصت‌هایی را که پیش روی ایران و چین در تحولات اخیر قرار گرفته است، پردازیم.

چالش‌ها:

- ایالات متحده آمریکا در رقابت و ستیز با چین، سعی دارد نوعی از بالکانیزه کردن و ایجاد زمین سوخته در غرب آسیا را علیه رقابت با چین ایجاد کند.
- می‌تواند بحران انرژی در خاورمیانه در پس تحولات پیش رو باشد.
- انسداد یا بن‌بست کریدور علیه چین به ویژه در دریا است.

دهد، آزمایش کند و سربلند باشد.

- همه بازیگران اصیل منطقه فرصت دارند تا ایده‌های خود را به سمت یک منطقه قوی بدون ایالات متحده تغییر دهند.

- چین نمی‌توانست هیچ استراتژی یا شریک قابل اعتماد دیگری در منطقه با توانایی نظامی، قدرت نرم اجتماعی، منابع عظیم انرژی و جغرافیای مطلوب غیر از ایران پیدا کند.

استراتژی "صلح از طریق قدرت" ترامپ برای خاورمیانه، فقط انتخاب بین دو گزینه است: تسلیم یا جنگ. تسلیم به معنای یک نظم منطقه‌ای تحت کنترل تل آویو است. به نظر می‌رسد ایران در تلاش است تا خود را برای جنگ تمام عیار آماده کند و توانایی و اراده‌ی نظم‌آفرینانی مانند چین برای ایفای نقش در این منازعه، نقش این بازیگر در نظم نوین جهانی را تعیین خواهد کرد.

دگرگونی معادلات: هند، چین، و آمریکا در مثلث نوین تجاری

SHIFTING EQUATIONS

GPTT
Governance
and Policy
ThinkTank

SYNERGIA
FOUNDATION

INDIA, THE U.S. AND CHINA IN A NEW TRADE TRIANGLE

Wednesday, September 3, 2025

15:30–17:30 IST

13:30–15:30 Tehran Time

(UTC+4:30)

Amb Ranjan Mathai

Former Foreign Secretary of India

Lt Gen GAV Reddy

Former Director General of Defense Intelligence Agency

Toby Simon

President and founder of Synergia Foundation

Amin Noorafkan

Senior Research Fellow at the Governance
and Policy Think Tank (GPTT)

International
Governance Talk
IGT 5th 2025

مکانیسم ماشه و سه کشور اروپایی

■ علی صالحیان
(پژوهشگر اندیشکده)

■ علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با شبکه پرس تی وی گفت:

برخی کنشگران روی کارآمده نیز مجبور به تسلیم یا جنگ است. ایران با استفاده از قدرت ملی و توانایی های نظامی اش از این دوگانه با «مقاومت» خارج شد و نه تنها تسلیم را نپذیرفت که آتش بس را هم به دشمن تحمیل کرد. اگرچه فعال سازی مکانیسم ماشه محتمل است، اما بنظر ایران خودش را برای سناریوهای متفاوت آماده کرده است.

مسئولین ایرانی در برابر انجام تعهدات خودشان ذیل برجام از ۲۰۱۵، شاهد خروج یکی از اعضا، ترور چهره ملی شان، سردار قاسم سلیمانی، حمله به زیرساخت های هسته ای و ترور دانشمندان شان بوده اند. اگرچه ایران هیچ گاه از گفتگو و یا مذاکره فرار نکرده و نترسیده اما سازوکارهای بین‌المللی و هرگونه مذاکراتی باید متضمن منافع شان باشد. با توجه به حمایت های اروپا از اقدامات غیر قانونی رژیم صهیونیستی و امریکا در حمله به ایران وزیر ساخت های صلح آمیز اتمی حتی درباره عضویت مسئولانه این کشورهای اروپایی سوال جدی وجود دارد. راهبرد پیش روی منطقه از سمت غرب، تسلیم یا جنگ است. در این زمینه حتی رژیم سوریه که توسط

سیاست غرب آسیای ترامپ توسط نتانیاهور بوده (Hijack) شده است

■ علی صالحیان

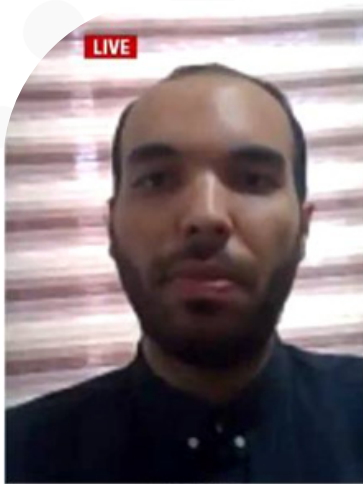
(پژوهشگر اندیشکده)

■ علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با شبکه پرس تی وی گفت:

آن ها هزینه اقدامات و حملات نظامی رژیم صهیونیستی به همسایگانش و غزه و کشور قدرتمندی مانند ایران را می دهد. ایران به عنوان یک کشور مهم در منطقه نشان داد منابع گوناگونی برای قدرت دارد و بنظر گزینه های متفاوتی را در صورت هرگونه اقدام نظامی علیه منافعش در دست اقدام دارد.

ترامپ نشان داده است که سیاست غرب آسیای آمریکا کاملاً تحت تاثیر نتانیاهور قرار گرفته است. سیاست فعلی واشنگتن است به تشدید دوباره درگیری نظامی در منطقه منجر شود. ایران از گفت و گو نمی ترسد اما نتایج همکاری های بین المللی پایبندی به توافقاتی مانند برجام در پیش چشم مردم ایران است. برخی معتقدند در عمل نتیجه پایبندی ایران به تعهداتش منجر به حمله به زیرساخت های غیر نظامی و شهادت دانشمندان هسته ای شد. سیاست آمریکا اول دونالد ترامپ در غرب آسیا عملاً به اسرائیل اول تبدیل شده است. این یک وضعیت تاسف بار برای مردم امریکاست که چگونه

TEHRAN

Ali Salehian, Senior Researcher at Governance and Policy Think Tank

U.S.-LED 1953 COUP IN IRAN OUSTED THEN PREMIER MOSSADEQ

DEATH TOLL FROM U.S.-ISRAELI GENOCIDE IN GAZA SINCE OCT. 2023 TOPS 62,000 PEOPLE

PRESSTV

تجربه‌های تاریخی مثل کودتای ۱۳۳۲، در ذهن ایرانی، زنده و حاضر است

■ علی صالحیان

(پژوهشگر اندیشکده)

■ علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با شبکه پرس تی وی گفت:

مهمی گذاشته است، کودتای مرداد ۳۲ نیز تاثیر عمیقی بر ذهنیتی ایرانی گذاشته است.

یکی از ویژگی‌هایی که کارشناسان تاریخ از نوع رفتار ایرانی‌ها نام می‌برند، تاریخ زنده و حاضر در اذهانشان است که برآمده از تجربیات گذشته است. ویژگی دیگر، نهادینه شدن هویت ایرانی به واسطه تمدن و تاریخ کهن این سرزمین است که همیشه در مقابل یک دشمن خارجی، باعث اتحاد ملی و دستیابی به نوعی از انسجام ملی می‌شود. ایالات متحده آمریکا و دولت‌های گوناگون در آن، هنوز استقلال سیاسی کشور ایران را به طور کامل رسمیت نشناخته‌اند لذا از دستیابی به صنعت ملی نفت، تا صنعت ملی هسته‌ای اختلال ایجاد می‌کنند. همان‌طور که در ذهن مردم آمریکا، وقایعی مانند حمله به پل هابر و یازده سپتامبر، تاثیر ماندگار و

فرصتی استثنایی برای شانگهای و بریکس

تضعیف نظم سنتی آمریکا-محور ناشی از رویکرد انحصاری و یکجانبه‌گرایی ترامپ

دکتر سید محمدصادق امامیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و

هم‌بنیانگذار اندیشکده حکمرانی شریف)

■ علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با شبکه پرس تی وی گفت:

و هنجارزدایی. از سایر رویکردها و کشورهای ناهمسو دارند، شانگهای و بریکس می‌توانند چارچوبهایی با شمولیت، تنوع و رواداری بالاتری محسوب شوند. ایران ضمن رضایت از موضع حمایتی شانگهای در محکومیت جمعی حمله رژیم صهیونیستی، انتظار دارد حمایت اعضای شانگهای مشترکا مانع از مشروعیت جهانی بازگشت تحریم‌های شورای امنیت شود.

سیاستهای تهاجمی و کاسب‌کارانه تجاری و تعرفه‌ای ترامپ، نظم سنتی جهانی به رهبری آمریکا را وارد دوره‌ای از آشوبناکی و نااطمینانی بی‌سابقه کرده است. حتی متحدین سنتی آمریکا نظیر هندوستان هم به دنبال چارچوب‌های همکاری جایگزینی نظیر شانگهای برای در امان ماندن از یکجانبه‌گرایی ترامپ هستند.

برخلاف سازمانهای غرب-محور سنتی که بصراحت دارای سوگیری‌های ارزشی بسمت لیبرال-دموکراسی

پیامدهای بحران احتمالی جنگ ایران بر منافع روسیه و چین

محمدحسین معصوم‌زاده
(پژوهشگر ارشد اندیشکده)

و غرب آسیا حیاتی است. بحران در ایران، پروژه‌های زیرساختی و مسیرهای لجستیکی را به خطر می‌اندازد. اعتبار دیپلماتیک: بحران ایران، موفقیت چین در میانجی‌گری روابط تهران-ریاض را خدشه‌دار کرده و آسیب‌پذیری پکن را در برابر فشارهای غرب افزایش می‌دهد.

تأثیرات بر روسیه:

تضعیف نفوذ منطقه‌ای: بحران ایران می‌تواند خلأ قدرتی ایجاد کند که توسط بازیگرانی نظیر ترکیه یا عربستان پر شود.

ناپایداری اقتصادی: هرچند افزایش قیمت نفت به نفع صادرات روسیه است، اما بی‌ثباتی بازار جهانی و کاهش تقاضای ایران برای تسلیحات روسی، چالش‌زا خواهد بود. اختلال در کریدورهای تجاری: بحران در ایران، کریدور بین‌المللی شمال-جنوب (INSTC) را مختل کرده و گزینه‌های تجاری روسیه در آسیا را محدود می‌کند.

محمدحسین معصوم‌زاده (پژوهشگر ارشد گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف) در یادداشتی که در تهران تایمز منتشر شد، پیامدهای بحران جنگ ایران بر منافع دو کشور روسیه و چین را بررسی کرد. این یادداشت به زبان انگلیسی است و بخش‌هایی از آن به فارسی ترجمه شده است. در ادامه نکات کلیدی این یادداشت را می‌خوانید:

تأثیرات بر چین:

وابستگی انرژی: ایران تأمین‌کننده اصلی نفت چین با میانگین صادرات ۱.۴ تا ۱.۷ میلیون بشکه در روز (۲۰۲۵) است. بحران در ایران زنجیره تأمین انرژی چین را مختل کرده و هزینه‌های جایگزینی را افزایش می‌دهد.

طرح «کمر بند و جاده»: ایران به‌عنوان گلوگاه کلیدی برای این ابتکار، در اتصال چین به بازارهای اروپا

پیامدهای مشترک:

بحران در ایران به تضعیف محور چین-روسیه-ایران می‌انجامد و فرصت‌های تازه‌ای برای تقویت نفوذ غرب فراهم می‌کند.

ایجاد بی‌ثباتی در آسیای مرکزی و قفقاز، افزایش تنش‌های قومی و بحران مهاجرت را در پی خواهد داشت.

غرب، با غلبه بر چالش ایران، منابع بیشتری برای مقابله مستقیم با چین و روسیه اختصاص خواهد داد.

حضور در رسانه

اقدامات مثبت و گزارش‌های فرانچسکا آلبانیز باعث عصبانیت

صهیونیست‌ها و آمریکا شده است

■ علی صالحیان
(پژوهشگر اندیشکده)

■ علی صالحیان، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با شبکه خبر بیان نمود:

بی‌اعتباری بیش از پیش حقوق بین‌الملل که تنها عامل پیش‌برنده یک کشور را اشکال گوناگون قدرت ملی قرار میدهد. اتفاقات اخیر منطقه و ایران، موید آن بود که چاره‌ای جز قوی شدن نداریم. مظلومیت غزه، فلسطین، لبنان و ایران، فرصت کم‌نظیری برای تقویت دیدگاه مثبت از ایران و مقاومت و ظرفیت قدرت‌سازی در عرصه عمومی و نخبگانی را ایجاد کرده است. پیشنهاد می‌شود انجمن‌ها و سازمان‌های نخبگانی و حقوقی ضمن حمایت از افراد آزاده مانند گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور فلسطین، در استفاده از ابزار حقوقی برای محکومیت بیش از پیش اسرائیل تلاش نموده و افرادی مانند خانم آلبانیز را به عنوان نامزد جایزه صلح نوبل معرفی نمایند.

اقدامات مثبت و گزارش‌های مفید فرانچسکا آلبانیز، گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور فلسطین، در جهت محکومیت و «کالبد شکافی نسل‌کشی» باعث عصبانیت صهیونیست‌ها و آمریکا شده است. تحریم اخیر نماینده سازمان ملل توسط واشنگتن را می‌توان در سه ساحت بررسی نمود. میخ‌دیگری بر تابوت نظم بین‌المللی لیبرال که به عنوان اصلی‌ترین پروژه نظم‌سازی آمریکا پس از جنگ جهانی دوم بوده است. نظم قانون‌مند یکی از پایه‌های اصلی این نظم بود که توسط امریکای فعلی نه تنها نادیده گرفته می‌شود بلکه مخالفت جدی با آن صورت می‌گیرد.

ضرورت ادغام اقتصادی جنوب ارمنستان با ایران

■ محمدحسین معصومزاده

(پژوهشگر ارشد اندیشکده)

■ محمدحسین معصومزاده، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با برنامه «جهان امروز» شبکه خبر گفت:

برداشته شود. جنوب ارمنستان باید در برنامه ادغام اقتصادی ایران قرار گیرد. ایجاد منطقه آزاد مشترک و توسعه کریدورهای ترانزیتی می‌تواند منبع چالش این منطقه را کاهش دهد. ظرفیت‌های خوبی در زمینه صادرات خدمات فنی و مهندسی، تولید مشترک و صادرات کالا از ارمنستان وجود دارد. در منطقه قفقاز جنوبی، هیچ کشوری به اندازه ارمنستان فرصت حضور و فعالیت برای ایران ایجاد نکرده است.

یکی از موضوعات سفر رئیس جمهور به ارمنستان، توافق نامه سه جانبه آذربایجان، ارمنستان و آمریکا و به تبع آن حضور نیروهای آمریکایی در جنوب ارمنستان و نزدیکی مرز ایران بود. طرف ارمنی تأکید کرده که هیچ نیروی خارجی در نزدیکی مرزهایش مستقر نخواهد شد. ایران باید با ابزارهای خود این مسائل را بررسی کند و به گفته‌های طرف مقابل اعتماد نکند.

برای رسیدن به موافقت نامه جامع راهبردی، ابتدا باید گام‌های اولیه‌ای مانند تجارت دوجانبه، ترانزیت منطقه‌ای و مسائل لجستیکی نظیر پل دوم نوردوز

انتشارات

مقدمه‌ای برای حکومت در هنگامه نبرد

■ رضا باقری‌پور
(پژوهشگر اندیشکده)

■ رضا باقری‌پور، پژوهشگر سیاست‌گذاری عمومی اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در خبرگزاری دانشجو به بررسی مختصات ویژه و تفاوت‌های بنیادین حکمرانی در شرایط جنگی با حکمرانی در دوران صلح پرداخته است.

انعطاف‌پذیری و هماهنگی بازطراحی می‌شوند.

■ تخصیص متمرکز منابع و امکانات:
مدیریت منابع از سازوکارهای بازارمحور به کنترل مستقیم دولتی تغییر می‌کند. تخصیص منابع مالی، انسانی و زیرساختی به صورت انحصاری در خدمت اهداف نظامی قرار گرفته و سیاست‌هایی مانند سهمیه‌بندی کالا و بودجه‌ریزی کوتاه‌مدت، ابزارهای کلیدی برای مدیریت کمبودها می‌شوند.

■ مدیریت اطلاعات و بسیج اجتماعی:
رابطه دولت و جامعه نیز متحول می‌شود. شفافیت جای خود را به تبلیغات و حفظ روحیه عمومی می‌دهد و رسانه به ابزار جنگ تبدیل می‌شود. در این چارچوب، ایجاد مشارکت عمومی از طریق بسیج ظرفیت‌های مردمی برای حفظ امنیت داخلی و انسجام اجتماعی در برابر تهدیدات، نقشی حیاتی دارد.

■ تغییر بنیادین اهداف و ارزش‌ها:
در شرایط جنگ، اولویت اصلی از توسعه پایدار و رفاه اجتماعی به بقای ملی، امنیت و حفظ نظم عمومی تغییر می‌کند. استانداردهای حکومت‌داری عادی بی‌اثر شده و تمامی منابع کشور به سمت تلاش‌های نظامی و مدیریت بحران هدایت می‌شوند.

■ بازآرایی ساختار و فرآیندهای تصمیم‌گیری:
سرعت و تمرکز، جایگزین فرآیندهای مشورتی زمان صلح می‌شود. تصمیم‌گیری به نهادهای چابکی مانند «کابینه جنگ» سپرده شده و ساختارهای بوروکراتیک با ادغام وزارتخانه‌های مشابه، برای افزایش

irna
images
PHOTO: Mohnsen Nofaresti

وضعیت پساجنگ؛ لحظه‌ای تعیین کننده برای حکمرانی ایران

چگونه ساختار سیاسی کشور را به سوی بهبود و نوسازی ساختار سیاسی هدایت کنیم؟

■ حدیثه ربیعی

(مدیر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده)

■ حدیثه ربیعی، مدیر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی برای خبرگزاری ایرنا، وضعیت پساجنگ را یک «لحظه حقیقت» و بزنگاهی تعیین کننده برای سیاست داخلی ایران تحلیل می‌کند. به باور او، این مقطع نه بازگشت به گذشته، بلکه «آستانه‌ای تحولی» برای نوسازی یا فرسایش ساختار سیاسی است.

■ پایان جنگ، یک بزنگاه تحول آفرین:

ربیعی معتقد است این «لحظه ساخت شکن» فرصتی برای بازآرایی ساختار سیاسی و ترمیم اعتماد است. نادیده گرفتن این ضرورت، مخاطراتی عمیق تر از خود جنگ مانند فروپاشی مشروعیت داخلی به همراه داشته و بازسازی سیاسی را به یک الزام بقاگرایانه تبدیل می‌کند.

■ بازآرایی قدرت و ضرورت یک توافق جدید:

جنگ، نقشه قدرت را دگرگون کرده و بازشناسی واقع بینانه میدان سیاست و بازتوزیع مسئولیت ها را ضروری ساخته است. این بازآرایی نیازمند توافقی میان نیروهای محوری بر سر قواعد جدید رقابت و سازوکارهای تصمیم گیری برای ارتقای کارآمدی و انسجام است.

■ اثر «گردهمایی دور پرچم»: فرصتی برای انسجام ملی:

تهدید خارجی با فعال سازی پدیده «رالی اطراف پرچم»، انسجامی ملی و کم سابقه ایجاد کرده است. این هم گرایی فرصتی است برای تعلیق شکاف ها و بازسازی سرمایه اجتماعی که باید به سازوکاری سیاستی تبدیل شود، نه اینکه در سطح نمادین باقی بماند.

■ اهرم های کلیدی برای بازسازی ساختار سیاسی:

در نهایت، پنج اهرم کلان برای اصلاحات پیشنهاد می شود: نهادسازی برای هماهنگی بازیگران، اصلاح نظام انتخاباتی به الگوی تناسبی، روایت سازی ملی برای انسجام، شفاف سازی گره های تصمیم سازی و طراحی «پیمان بازسازی قدرت مشروع».

فناوری روی میز رگولاتور

■ گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف،
همزمان با روز فناوری اطلاعات پرونده ویژه‌ای را در
روزنامه دنیای اقتصاد گشوده است:

به زوایای کمتربررسی‌شده کاربست فناوری در تنظیم‌گری (که از آن به رگ‌تک یاد می‌شود) پرداخته شده است. آیا فناوری‌های دیجیتال و الگوریتم‌ها می‌توانند نسخه شفاف‌بخش تنظیم‌گری به‌عنوان یکی از حوزه‌های پرچالش سیاست‌گذاری عمومی باشند؛ یا آنکه خود آنها مسائل تازه‌ای را به همراه دارند که باید همچون یک معما توسط سیاست‌گذاران حل شوند؟

گفته می‌شود که فناوری راهکار علاج‌بخش مشکلات امروز جهان است و همیشه این امید وجود داشته است که ابتکارهای فناورانه ناجی بشریت باشند. اما عموماً هنگام سخن گفتن از فناوری، ابزارهای دیجیتالی که توسط عموم مردم استفاده می‌شوند به ذهن متبادر می‌شوند. این در حالی است که دولت‌ها همواره از بزرگ‌ترین مشتریان و کارفرمایان فناوری‌ها، به‌ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان یکی از فناوری‌های پیشرو بوده‌اند.

دولت‌ها با بهره‌گیری از ابزارهای الگوریتمی و هوشمند، چهره سنتی دستگاه اداری و بوروکراسی عظیم خود را دگرگون کرده‌اند. یکی از مهم‌ترین محورهای این تغییر را در سازمان‌های تنظیم‌گر می‌توان جست؛ محلی که تلاقی منافع دولت، بخش خصوصی و شهروندان است. در این پرونده که به‌مناسبت روز ارتباطات و فناوری اطلاعات تدارک دیده شده است،

فناوری در قفس کاغذ

■ بحران سرمایه انسانی و بی‌اعتمادی به بخش خصوصی: نظام تنظیم‌گری با بحران سرمایه انسانی روبروست. مهاجرت نخبگان، کمبود آموزش‌های تخصصی و ناتوانی نهادهای دولتی در جذب نیروهای متخصص، به فقدان توانایی لازم برای اجرای رگ‌تک منجر شده است. این چالش با اعتماد پایین نهادهای تنظیم‌گر به توانمندی‌های بخش خصوصی فناوری در کشور تشدید می‌شود.

■ اولویت‌های بنیادین و فهم نادرست از تنظیم‌گری: شاید مهم‌ترین مانع، وجود مشکلات بنیادین‌تر باشد. چالش‌هایی مانند نبود شفافیت، ضعف در اجرای قوانین و حتی عدم درک صحیح از مفهوم «تنظیم‌گری»، باعث شده است که سرمایه‌گذاری روی رگ‌تک در اولویت قرار نگیرد.

■ نتیجه‌گیری: رگ‌تک در گرو اصلاحات ساختاری: در نهایت، پیاده‌سازی رگ‌تک بیش از آنکه موضوعی فناورانه باشد، نیازمند تحولی اساسی در ساختارها، فرهنگ سازمانی و رویکردهای مدیریتی است. بدون این اصلاحات بنیادین، این فناوری همچنان یک مفهوم دور از دسترس باقی خواهد ماند.

■ مهدی میرزایی

(مدیر گروه تنظیم‌گری اندیشکده)

■ مهدی میرزایی، مدیر گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در روزنامه دنیای اقتصاد به بررسی دلایل ناکامی فناوری‌های تنظیم‌گری در ایران پرداخته است. به باور او، با وجود مزایای فراوان رگ‌تک، موانع ساختاری عمیق مانع پیاده‌سازی مؤثر آن در کشور شده است.

■ موانع ساختاری و بوروکراتیک: یکی از موانع اصلی، قابلیت‌های سازمانی پایین بوروکراسی است. رتبه‌های بسیار ضعیف ایران در شاخص‌های بین‌المللی «توسعه دولت الکترونیک» و «کیفیت مقررات»، نشان‌دهنده عدم آمادگی زیرساختی است. علاوه بر این، ساختار محافظه‌کارانه و ریسک‌گریز نظام تنظیم‌گری، نوآوری را تشویق نکرده و مدیران را به سمت روش‌های سنتی سوق می‌دهد.

میراث جنگ ۱۲ روزه برای حکمران ایرانی

تفکر آینده‌نگر در عصر عدم قطعیت

■ دکتر عاطفه مرادی اسلامی
(عضو هیئت‌مدیره و مشاور اندیشکده)

مثبت بود، اما بحران نشان داد که پروتکل‌های از پیش تعیین‌شده برای مدیریت بحران، دورکاری دستگاه‌ها و تنظیم فعالیت بخش خصوصی وجود ندارد. این امر ضرورت حرکت به سمت «تنظیم‌گری پویا» و پاسخگو را برای سازگاری با شرایط عدم قطعیت دوجانبه می‌کند.

■ اراده سیاسی برای حفظ وحدت:

مهم‌ترین میراث جنگ، شکل‌گیری یک انسجام اجتماعی و وحدت ملی کم‌نظیر بود که دشمنان بر روی آن حساب نکرده بودند. نهادهای سیاسی با درک این ضرورت، گشودگی بیشتری از خود نشان دادند. حفظ این وحدت در دوران آتش‌بس، اولویت اصلی حکمرانی است.

■ الزامات دوران پس از جنگ:

برای حفظ این انسجام، اقداماتی چون افزایش تاب‌آوری سیاسی و رواداری، مشارکتی کردن فرایندهای تصمیم‌سازی، تقویت نهادهای مدنی و احزاب و ایجاد زیرساخت برای نوآوری‌های اجتماعی ضروری است.

■ عاطفه مرادی اسلامی، پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی برای خبرگزاری مهر، جنگ ۱۲ روزه را یک «موقف» یا بزنگاه کلیدی برای حکمرانی ایران می‌داند. به باور او، این بحران، سیاست‌گذار ایرانی را از اداره روزمرگی خارج و وادار به «تفکر آینده‌نگر» در عصر عدم قطعیت کرد و یک پنجره فرصت برای بازنگری در فرایندهای تصمیم‌سازی کشور گشود.

■ عملکرد رسانه‌ای و انسجام اجتماعی:

در این جنگ، ضعف رسانه ملی در «مرجعیت خبری» بار دیگر آشکار شد و بیشتر به پخش سرود پرداخت تا تحلیل سناریوها. با این حال، کنش‌های فردی مثبت (مانند صلابت مجری خبر) و گفتمان میهن‌دوستانه دولت در کنار کمپین «به نام ایران»، به تقویت انسجام اجتماعی کمک شایانی کرد.

■ اداره خدمات عمومی در بحران:

تداوم ارائه خدمات عمومی در ایام جنگ نقطه‌ای

فصلنامه تخصصی مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف منتشر شد

فیلتر قدرت تحلیل کرده و به مسئله «احراز صلاحیت» از منظر تطبیقی و نهادی می‌نگردد تا درکی عمیق‌تر از کارکرد دوگانه آن ارائه دهد:

- پرونده سوم: سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری: این پرونده به بررسی دلایل ناکامی و «دادستان نهادی» در اجرای سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری، پنج سال پس از ابلاغ آن، می‌پردازد و شکاف میان اسناد بالادستی و فرآیندهای عملی را تحلیل می‌کند.
- پرونده چهارم: میدان قدرت؛ روایتی از دولت و مجلس: این بخش به تحلیل صحنه واقعی تعاملات، تنش‌ها و تضادهای نهادی میان قوه مجریه و مقننه می‌پردازد و تأثیر این روابط بر خروجی سیاست‌گذاری عمومی را از طریق گفتگو و روایت تجارب زیسته بررسی می‌کند.
- این شماره همچنین شامل ضمائم تحلیلی از جمله خلاصه کتب مرجع و گزارش‌های داده‌محور مبتنی بر هوش مصنوعی است.

■ نخستین شماره از «فصلنامه مطالعات پارلمان» به صاحب امتیازی اندیشکده حکمرانی شریف و سردبیری حدیثه ربیعی منتشر شد. این فصلنامه در گذار از ماهنامه به فصلنامه، به جای ثبت وقایع، به دنبال تحلیل عمیق، نظریه‌پردازی و ایجاد «حافظه نهادی» در حوزه حکمرانی و قانون‌گذاری ایران شکل گرفته است. ساختار اصلی این شماره بر چهار پرونده ویژه استوار است:

- پرونده اول: تربیت مدیران سیاسی: به این پرسش بنیادین می‌پردازد که «چه کسانی حکومت می‌کنند؟» و سازوکارهای غیررسمی و شبه‌حزبی تربیت نخبگان سیاسی در ساختار بوروکراتیک و امنیتی ایران را واکاوی می‌کند.
- پرونده دوم: شورای نگهبان؛ مهندس یا ناظر؟: این نهاد را به عنوان «دروازه بان اصلی سیاست» و

رگ تک؛ دستیار هوشمند تنظیم‌گری

■ سید محمدرضا دادگستر
(پژوهشگر اندیشکده)

■ تنظیم‌گری محتوا و رقابت دیجیتال:
در حوزه رسانه، کشورهایمانند بریتانیا و آلمان از رگ تک برای نظارت بر محتوای پلتفرم‌ها و شفافیت الگوریتمی استفاده می‌کنند. در تنظیم‌گری رقابت نیز، این فناوری به شناسایی تبانی و رفتارهای ضد رقابتی در بازارهای دیجیتال کمک می‌کند.

■ هوشمندسازی نظارت در حمل و نقل:
در بخش حمل و نقل، رگ تک برای افزایش ایمنی و کارایی حیاتی است. نمونه‌های آن شامل سامانه عوارض‌گیری الکترونیکی سنگاپور برای مدیریت ترافیک یا نظارت بر پلتفرم‌های تاکسی اینترنتی و خودروهای خودران است که طبق گزارش بانک جهانی، می‌تواند هزینه‌ها را تا ۴۰ درصد کاهش دهد.

■ فرجام سخن؛ تولد دوباره تنظیم‌گر:
در نهایت، رگ تک جایگزین تنظیم‌گران نیست، بلکه ابزاری هوشمند برای «تولد دوباره» نهادهای نظارتی است تا بتوانند با پیچیدگی‌های دنیای مدرن به شکلی مؤثرتر مقابله کنند.

■ سید محمدرضا دادگستر در یادداشتی در روزنامه دنیای اقتصاد، «فناوری‌های تنظیم‌گری» (RegTech) را دستیار هوشمند نهادهای ناظر می‌داند. او معتقد است این فناوری که پس از بحران مالی ۲۰۰۸ شتاب گرفت، با بهره‌گیری از هوش مصنوعی و تحلیل داده، جایگزین پارادایم ناکارآمد «دستور و کنترل» شده و فرآیندهای نظارتی را کارآمدتر می‌سازد.

■ خاستگاه مالی و گسترش به سایر بخش‌ها:
رگ تک ابتدا در بخش مالی برای حوزه‌هایی چون احراز هویت مشتری (KYC) و مبارزه با پولشویی (AML) به کار گرفته شد و موفقیت آن به گسترش سریع به سایر بخش‌ها انجامید.

دولت یا شرکت تجاری؟

دلایل شکست طرح DOGE ایلان ماسک در دولت ترامپ

- فقدان ساختار نهادی پایدار: این طرح بر خلاف ساختار تاریخی دولت، فاقد ساختار نهادی پایدار بود و بر سازوکارهای موقت و بدون نظارت کافی عمل می‌کرد.
- تمرکز بر کاهش هزینه: تمرکز آن صرفاً بر کاهش هزینه بود، نه سرمایه‌گذاری راهبردی. این رویکرد به کیفیت خدمات عمومی آسیب زد و با نادیده گرفتن نقش «دولت کارآفرین»، نارضایتی عمومی را افزایش داد.
- عدم شفافیت و پاسخگویی: پروژه به دلیل تصمیم‌گیری‌های غیرشفاف و گزارش‌های نامنظم، فاقد پاسخگویی لازم در یک نظام دموکراتیک بود.
- ناهمخوانی اکوسیستمی: نگاه صرفاً بازاری به حکمرانی، مانع از شکل‌گیری یک زیست‌بوم فناورانه (GovTech) کارآمد شد و همکاری با بخش خصوصی را نیز به شکست کشاند.
- در نهایت، شکست طرح نشان داد که دولت یک شرکت تجاری و شهروندان مشتری نیستند. نادیده گرفتن ماهیت نهادی و اجتماعی حکمرانی و تلاش برای مدیریت آن صرفاً با منطق بازار، عامل اصلی این ناکامی بود.

■ محمدامین نیک‌صفت
(پژوهشگر اندیشکده)

■ محمدامین نیک‌صفت، پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی برای خبرگزاری مهر، علل شکست طرح «دپارتمان کارآمدی دولت» (DOGE) به رهبری ایلان ماسک در دولت ترامپ را واکاوی می‌کند. این طرح که با وعده صرفه‌جویی ۲ تریلیون دلاری آغاز شد، با دستاوردی ناچیز (۱۷۵ میلیون دلار) و اختلاف میان ماسک و ترامپ به شکستی کامل انجامید.

به باور نویسنده، علت اصلی شکست، درک نادرست و نگاه تک‌بعدی اقتصادی به دولت بود. پروژه DOGE با دولت نه به عنوان یک نهاد سیاسی-اجتماعی، بلکه همچون یک شرکت تجاری برخورد کرد که این نگاه بنیادین به اشتباهات روشی متعددی منجر شد:

مخاطره خام باوری به رگ تک

■ امیرحسین قلندری
(پژوهشگر ارشد اندیشکده)

۳. عدالت ساختاری؛ امکان نظارت بیرونی بر عملکرد نهادهای ناظر.

۴. عدالت زمانی؛ رفع تبعیض در سرعت رسیدگی و صدور مجوز.

■ مخاطره خام باوری:

در غیاب نهادهای سالم، شفافیت الگوریتمی، حق اعتراض و نظارت مستقل، رگ تک می‌تواند به ابزاری پنهان برای بی‌عدالتی بدل شود؛ جایی که تصمیمات در گداه رمزگذاری شده و امکان درک یا اصلاح آن از شهروند سلب گردد.

■ پیش‌نیازهای نهادی:

قلندری راه‌حل را در اصلاحات نهادی می‌داند: رفع موانع حقوقی برای ایجاد تنظیم‌گران مستقل، بازسازی ساختار نهادهای موجود با شفافیت و پاسخگویی، و تأسیس نهادی مقتدر برای حفاظت از داده‌ها. بدون این الزامات، رگ تک به جای ابزار عدالت، سازوکاری فناورانه برای تبعیض خواهد شد.

■ امیرحسین قلندری، پژوهشگر ارشد حکمرانی، در یادداشتی در روزنامه دنیای اقتصاد به بررسی نسبت فناوری‌های تنظیم‌گری (RegTech) و عدالت پرداخته است. او معتقد است در شرایطی که تنظیم‌گری در ایران با مسائلی چون عدم استقلال، وفور تعارض منافع، ضعف پیش‌بینی‌پذیری و غلبه رویکرد سنتی روبه‌روست، اتکا به رگ تک به عنوان راه‌حل قطعی، نوعی خام باوری خطرناک است که می‌تواند بی‌عدالتی را در قالبی پیچیده‌تر بازتولید کند.

■ ظرفیت‌های رگ تک برای عدالت:

- رگ تک این ظرفیت را دارد که عدالت را در چهار بُعد تقویت کند:
- ۱. عدالت رویه‌ای؛ حذف سلیقه‌گرایی و ایجاد شفافیت در اجرا.
- ۲. عدالت توزیعی؛ کاهش هزینه انطباق برای بنگاه‌های کوچک.

روایتگری رسانه در هنگامه آتش بس

■ مهدی یارمحمدی

(مشاور رسانه و ارتباطات و برند اندیشکده)

■ مهدی یارمحمدی، مشاور رسانه و ارتباطات و برند اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در روزنامه شرق به بررسی نقش رسانه‌ها در زمان آتش بس و جنگ روایت‌ها پرداخته است.

■ کرامت انسانی، مبنای داوری: در روایت رسانه‌ای؛ انتخاب واژگان، چینش خبر، تصویر همراه و شیوه تیترو نویسی مسیر دهنده است و آنچه به رسانه اصالت می بخشد، ارزش دهی به کرامت انسانی است.

■ ترسیم آینده، نه ماندن در گذشته: لازم است رسانه در مواجهه با پرسش بنیادین مخاطب - درباره آنچه باید انجام دهد- افق‌هایی از امکان بسازد؛ امکان‌هایی برای بازاندیشی و بازتعریف کنش جمعی، چرا که رسانه‌ای که تنها راوی دیروز است، آینده را به دست نخواهد آورد. یک «معماری ارتباطی» دیگرگونه لازم است، تا روایت‌ها به کنش و فهم را به تصمیم نزدیک کند. آینده حکمرانی، با مشارکت روایتگران ساخته می شود. روایت، امکان خلق معناست و معنا، می تواند ترمیم گرو زندگی بخش باشد.

■ در هنگامه آتش بس، مسئله «روایت» است: هنگامی که واژگان جای سلاح‌ها را می گیرند، مسئله «روایت» است. در این میانه، رسانه نه تنها یک ابزار انتقال خبر؛ صحنه‌ای تمدنی برای کنشگری معرفتی است. رسانه لازم است به نقش خود نه به عنوان بازتاب‌دهنده واقعیت، بلکه به عنوان سازنده افق‌های نوین فهم و گفت‌وگو بیندیشد.

■ رسانه به عنوان نهاد معرفتی: جامعه پس از بحران، آمادگی پذیرش افراط در روایت را دارد؛ در این میان رسانه لازم است، همزمان با حفظ کرانه‌های حقیقت، برای روایت حقیقت به ژرفای اطلاعات و واقعیات نفوذ کند.

گزارش پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده

پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده

■ گزارش پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده، در پی احصاء مهم‌ترین چالش‌های نظام حکمرانی جمهوری اسلامی ایران است.

می‌گردد.
برای دریافت متن کامل این گزارش، درخواست خود را به ایمیل media@gpptt.ir ارسال نمایید.

این گزارش، روایتی از چالش‌های دولت‌داری در ایران امروز؛ تعادل معیوب میان دولت و سایر اجزای نظام حکمرانی شامل مجلس، دستگاه‌های نظارتی و مداخلات امنیتی در امور تخصصی، تا فقدان نظام تربیت و نگهداشت مدیران سیاسی و چالش‌های تصمیم‌گیری بین/فرابخشی است.

گزارش مذکور با اتکا بر تحلیل نهادی و گفت‌وگو با مدیران عالی‌رتبه، تصویری از چالش‌های نهادی حکمرانی و راهکارهای برون‌رفت از این وضعیت را ارائه می‌دهد.

آنچه پیشنهاد شده، نه نسخه‌ای انتزاعی و صرفاً نظری، بلکه راهبردهایی تدریجی و عمل‌گرایانه برای بازسازی اقتدار و ظرفیت دولت در دل وضع موجود است.

اکنون، به‌منظور آشنایی اجمالی مخاطبان فرهیخته با محتوای این گزارش، «مقدمه سیاستی» آن منتشر

گزارش پازل حکمرانی؛ قطعات گم شده

ویژه نامه «حکمرانی جنگ؛ جستاری برای اداره کشور در دوران آتش بس»

■ ویژه نامه حکمرانی جنگ در تیرماه سال جاری به همت اندیشکده حکمرانی شریف منتشر شده و در آن به جستارهایی برای اداره کشور در دوران آتش بس پرداخته شده است.

در این ویژه نامه می خوانید:

- بایسته های بازآیی دکترین سایبری جمهوری اسلامی ایران در پرتوی جنگ اخیر با رژیم صهیونیستی
- همه یکدلانند یزدان شناس؛ تحلیل پویایی اجتماعی ایران علیه خصم؛ یک تلنگر به پندارهای سیاستگذار
- شبکه تولید و تاب آوری اقتصاد در ایران
- روایتگری رسانه در هنگامه آتش بس
- دیپلماسی نخبگانی در جنگ
- محتوای کامل این ویژه نامه در سایت اندیشکده در دسترس است.

- نظام سازی در افق بازسازی
- فهم انسجام اجتماعی در شرایط جنگ
- شبکه تولید و تاب آوری اقتصاد در ایران
- بازدارندگی ایران پس از عملیات وعده صادق ۳
- حکومت در هنگامه نبرد
- وضعیت پساجنگ؛ لحظه حقیقت برای سیاست داخلی ایران
- میراث جنگ ۱۲ روزه برای حکمران ایرانی، تفکر آینده نگر در عصر عدم قطعیت
- بایسته های رسانه ای جنگ ایران و اسرائیل در عصر «فراواقعیت»

سفر زمینی و آسمانی

دستاوردهای ایران باستان و کشور
در دوران اشکانی و ساسانی

tt.ir

پویایی اجتماعی ایران در مقابل خصم

تحلیل واقعیات و چالش‌ها

رضا باقری‌پور
(پژوهشگر اندیشکده)

■ **رضا باقری‌پور، پژوهشگر سیاست‌گذاری عمومی اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در خبرگزاری دانشجو به تحلیل پویایی اجتماعی ایران در زمان جنگ پرداخته و برداشت رایج از وحدت جامعه با عنوان «انسجام اجتماعی» را غیرواقعی و سیاسی می‌داند.**

در عمل به تقویت هویت‌های حاشیه‌ای و تضعیف نیروی اجتماعی پایبند به ارزش‌های اسلامی انجامید. جنگ اما این معادله را تغییر داد و ارزش‌های گفتمان انقلابی را بی‌چون و چرا تثبیت کرد.

■ تبیین نظری پدیده:

این تحول با نظریه‌های «مارپیچ سکوت»، «پنجره اورتون» و منطق کنش جمعی توضیح‌پذیر است؛ نظریاتی که نشان می‌دهند در بحران، هویت‌های متمایل به سازش با دشمن، طرد یا خاموش می‌شوند و گفتمان مسلط، صدا و مشروعیت بیشتری می‌یابد.

■ توصیه سیاستی:

باقری‌پور هشدار می‌دهد که بازگشت به رویکرد پسا ۱۴۰۱ موجب فرسایش وحدت می‌شود. او بر محوریت نیروی اجتماعی پایبند به ارزش‌های دینی و میهنی در حکمرانی تأکید دارد، زیرا این نیرو «یزدان‌شناس» است و بستر پیروزی و جامعه متحد را فراهم می‌کند.

■ درک نادرست از وحدت:

به باور نویسنده، آنچه پس از آغاز جنگ رخ داد، تجمع همه گروه‌ها نبود، بلکه غلبه گفتمان انقلابی و ایمانی بر گفتمان‌های معارض بود. این وضعیت مشابه پدیده «جمع شدن دور پرچم» است که در آن مخالفان به سکوت کشانده می‌شوند، نه اینکه تغییر اردوگاه دهند.

■ پس‌زمینه ناآرامی‌های ۱۴۰۱:

پس از اعتراضات ۱۴۰۱، سیاست‌هایی با عناوین «انسجام اجتماعی» و «پرهیز از دوقطبی» اجرا شد که

فن سالاری در تقاطع سیاست و تخصص

■ محمد رضا دادگستر
(پژوهشگر اندیشکده)

■ یادداشتی از محمد رضا دادگستر در ماهنامه
تخصصی پیوست رسانه‌ای:

به مثابه یک اصل اساسی در حوزه کاری خود بوده‌اند که در گفتمان پوپولیستی جایگاهی ندارد. همچنین آنها پایه‌های قانونی مشاهده‌پذیر و شفافی جهت حفاظت از استقلال خود ندارند و این استقلال بیشتر یک رویه نانوشته عملی بوده است.

انعطاف‌پذیری دولت تنظیم‌گر نیز واقعیتی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. شواهد تجربی حاکی از آن است که سازمان‌های تنظیم‌گری که بر بستر چارچوب‌های تنظیم‌گری بین‌المللی تعبیه شده‌اند، مجهز به سرمایه‌ای معتبر هستند، یا با پادمان‌های نهادی حمایت می‌شوند، می‌توانند در برابر مداخله پوپولیستی مقاومت کنند.

تنظیم‌گری زیر تیغ پوپولیسم؛ پوپولیسم مفروضات بنیادین حکمرانی تنظیم‌گرانه را کنار می‌گذارد و موارد مطلوب خود را جایگزین می‌کند.

دیگر سوال این نیست که چگونه دیوان‌سالاران انتصابی می‌توانند به بنیان‌های لیبرال دموکراسی حمله کرده و آنها را تضعیف کنند. اکنون این نگرانی درباره سیاستمداران برگزیده مردم مطرح شده است. پوپولیسم مفروضات بنیادین حکمرانی تنظیم‌گرانه را کنار می‌گذارد و موارد مطلوب خود را جایگزین می‌کند. در این فرایند سیاست حزبی به جای تخصص قرار می‌گیرد، اختیارات سیاسی و مداخلات سیاسی در اقتصاد به جای تعهدات معتبر در نظر گرفته می‌شوند و کنترل توسط اکثریت به جای استقلال نهادی می‌نشیند.

تنظیم‌گرهای مستقل همواره قائل به «بی‌طرفی»

ویژه‌نامه «دیپلماسی نخبگانی در جنگ»

- رابعه اختر: مدیر مرکز پژوهش‌های امنیتی، راهبردی و سیاست‌گذاری هند (CSSPR)
- هارشیت شارما: دستیار پژوهشی در مؤسسه نات‌استرات (NatStrat)
- علی راست‌بین: بنیان‌گذار و رئیس آکادمی ژئوپلیتیک پاریس
- دیپیکا ساراسوات: پژوهشگر مؤسسه مطالعات و تحلیل‌های دفاعی مَنهار پاریکار
- ادلان مارگوف: پژوهشگر مؤسسه دولتی روابط بین‌الملل مسکو
- ناد علی: پژوهشگر مؤسسه خاورمیانه (MEI)
- مجاهد ابوالهیل: رئیس شبکه رسانه‌ای عراق
- پاون چوراسیا: پژوهشگر ارشد بنیاد هند (India Foundation)
- هر سه نسخه فارسی، انگلیسی و عربی این ویژه‌نامه در سایت اندیشکده در دسترس است.

این ویژه‌نامه اختصاصی به همت گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف در سه نسخه فارسی، انگلیسی و عربی تهیه شده است که در آن تلاش می‌کند تا با استفاده از ظرفیت‌های خود در ارتباط با نخبگان بین‌المللی، تصویری از درک این نخبگان از جنگ اخیر میان ایران و رژیم صهیونیستی ارائه دهد. در همین رابطه دو سؤال از این کارشناسان پرسیده شد و پاسخ‌های آنان در قالب این ویژه‌نامه، بدون هیچ تغییر محتوایی‌ای قرار گرفت. این دو سؤال عبارت بودند از:

- چه مسیری برای آینده آتش‌بس فعلی ترسیم می‌کنید؟
- ارزیابی شما از عملکرد دو طرف در درگیری اخیر چیست؟
- اسامی کارشناسانی که در این نسخه نظرات خود را اظهار کرده‌اند:
- جین لیانگ‌ژیانگ: عضو مؤسسه مطالعات بین‌الملل شانگهای (SIIS)

رسانه ملی و تهدید ضد رسانه شدن

تأملی بر پیامدهای غفلت از ابزارهای نوین روانشناختی

فاطمه مروتی
(پژوهشگر اندیشکده)

■ «فاطمه مروتی» پژوهشگر میهمان گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف در یادداشتی در خبرگزاری دانشجو به تحلیل پیامدهای غفلت از ابزارهای نوین روانشناختی در رسانه ملی و تهدید ضد رسانه شدن آن پرداخته است:

رسانه‌ای صداوسیما بدان معناست که این نهاد نه تنها در اقناع ذهنی و عاطفی، تقویت سرمایه اجتماعی و بسیج عمومی مردم عملکرد ضعیفی داشته، بلکه خود به عاملی برای بی‌اعتمادی، شکاف اجتماعی و شکل‌گیری مقاومت‌های شناختی و روانی در برابر پیام‌های رسمی بدل شده است.

یکی از مهمترین خلاءهای موجود، فقدان بهره‌گیری نظام‌مند و هدفمند صداوسیما از دانش روانشناسی و علوم شناختی-رفتاری در طراحی و ارزیابی تولیدات رسانه‌ای است. از آنجایی که اتخاذ رویکردی اقناعی نیازمند درک عمیقی از سازوکارهای ذهنی مخاطب، ادراک حساسیت‌های اجتماعی، تنوع هویتی، ظرفیت‌های روانشناختی جامعه می‌باشد، اگر پیام‌ها بدون در نظر گرفتن اصول علمی طراحی شوند نه تنها اثرگذار نخواهند بود بلکه می‌توانند زمینه‌ساز واگرایی اجتماعی، نارضایتی و طرد هویتی شوند. در یادداشت حاضر ضمن بیان شرحی بر مسئله و نیز ارائه توصیه‌های سیاستی در این خصوص، شواهدی نیز در تایید ادعای مطرح شده با بررسی عملکرد رسانه ملی در مناسبت سالگرد شهادت رئیس جمهور فقید مطرح شد.

اثربخشی پیام‌های رسانه‌ای دیگر صرفاً با اتکا به تکرار، دستور و کنترل روایت حاصل نمی‌شود و با بکارگیری شیوه‌های سنتی پیام‌رسانی نمی‌توان انتظار اقناع، پذیرش پیام یا اعتماد عمومی به رسانه را داشت. به ویژه در زمینه رسانه‌های رسمی، فقدان اقناع روانشناختی و ناتوانی در برقراری پیوند شناختی و عاطفی با مخاطبان، نه تنها اثربخشی پیام‌ها را کاهش می‌دهد، بلکه می‌تواند واکنش‌های معکوس، بی‌اعتمادی و شکاف‌های اجتماعی را نیز تشدید کند. در سال‌های اخیر زنگ خطر کاهش سرمایه اقناعی رسانه ملی به صدا در آمده و این رسانه در مسیر ضد رسانه شدن وارد شده است. عملکرد ضد

ارائه ۴ مقاله علمی گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف

در کنفرانس دوسالانه حکمرانی تنظیم‌گرانه برلین

با مشارکت نهادهای معتبر دانشگاهی و سیاستی برگزار می‌شود و از جایگاه برجسته‌ای در ادبیات علمی و عملی سیاست‌گذاری عمومی برخوردار است. اعضای گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف با حضور فعال در این کنفرانس و ارائه چهار مقاله علمی در پنل‌های تخصصی، تلاش کردند تا تجارب، یافته‌ها و تحلیل‌های خود درباره تنظیم‌گری در ایران را در معرض گفت‌وگوی جهانی قرار دهند. موضوع این مقالات، بازتابی از دغدغه‌های نوین حکمرانی در عرصه‌هایی همچون استقلال نهادهای تنظیم‌گر، تعامل میان سیاست‌گذاران و تنظیم‌گران، نوآوری‌های فناورانه در تنظیم‌گری و امکان‌سنجی طراحی نهادهای مؤثر در بستر کشورهای در حال توسعه بود. بدین ترتیب، اندیشکده حکمرانی شریف در کنار نهادهای بین‌المللی شناخته‌شده، توانست نماینده‌ای شایسته از جامعه علمی ایران در این

■ گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف، به عنوان یکی از بازیگران پیشرو در توسعه دانش تنظیم‌گری در ایران، در یکی از معتبرترین و بزرگ‌ترین رویدادهای بین‌المللی حوزه تنظیم‌گری شرکت کرد. این رویداد علمی با عنوان «فراتر از دولت تنظیم‌گر؟» (Beyond the Regulatory state) به عنوان هشتمین کنفرانس دوسالانه «گروه دائمی حکمرانی تنظیم‌گرانه» (Biennial Conference of the Standing Group on Regulatory Governance) در ماه ژوئن ۲۰۲۵ در مدرسه عالی هرتی (Hertie School) در شهر برلین آلمان برگزار شد.

این کنفرانس به عنوان نقطه تلاقی اندیشه‌ورزان، پژوهشگران، سیاست‌گذاران و نهادهای بین‌المللی در حوزه تنظیم‌گری و حکمرانی، هر دو سال یک‌بار

ارائه ۴ مقاله علمی گروه تنظیم‌گری اندیشکده حکمرانی شریف در کنفرانس دوسالانه حکمرانی تنظیم‌گرانه برلین

عرصه باشد و صدای تجربه ایرانی در حکمرانی و تنظیم‌گری را به یکی از مهم‌ترین تریبون‌های علمی دنیا برساند.

عناوین مقاله‌ها در ادامه آمده است:

- مقاله اول با عنوان ارزیابی نهادی سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ایران: با تکیه بر نظریه نهادی.
- مقاله دوم با عنوان ارزیابی استقلال و پاسخگویی شورای رقابت از دریچه نظریه کارفرما-کارگزار.
- مقاله سوم با عنوان تحلیل شبکه رگولاتوری از منظر استقلال تنظیم‌گر (مطالعه موردی: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ایران).
- مقاله چهارم با عنوان چشم‌انداز تنظیم‌گرانه مبتنی بر اجماع اجتماعی: فروپاشی تقریباً کامل تنظیم‌گری قاعده‌محور در بخش رسانه‌های صوت و تصویر ایران.

از ساختار حکمرانی تا تربیت حکمران سیاسی

مطالعه تطبیقی تربیت مدیران سیاسی در ترکیه

■ حسن اعمایی
(پژوهشگر اندیشکده)

■ **گزارش «تربیت نخبگان سیاسی و ساختار حکمرانی در جمهوری ترکیه» که مامدیریت حسن اعمایی، پژوهشگر ارشد مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف، تهیه شده، فرآیند جذب، آموزش و نقش نخبگان در نظام سیاسی ترکیه را بررسی می‌کند.**

نقش احزاب و پارلمان را در انتخاب و تربیت نخبگان سیاسی، به‌ویژه در برابر نفوذ رئیس‌جمهور، تغییر داده است.

■ سازوکارهای تربیت:

احزاب سیاسی، نظام انتخابات، آموزش عالی، اندیشکده‌ها، و مناصب محلی، بسترهای اصلی تربیت نخبگان سیاسی ترکیه را شکل می‌دهند. نهادهایی مانند مدارس حزبی و سازمان‌های پژوهشی وابسته به احزاب، شبیه به مدل‌های اروپایی و فرانسوی، در این روند فعال‌اند.

■ توصیه‌های سیاستی:

تأکید بر شفافیت، کاهش وابستگی حزبی در گزینش مدیران، تقویت آموزش سیاست‌ورزی، و ایجاد مکانیسم‌های نظارت و ارزیابی نخبگان، از جمله پیشنهادهای کلیدی گزارش است. الگوگیری تطبیقی از تجربه ترکیه می‌تواند در بهبود نظام تربیت نخبگان ایران مؤثر باشد.

■ ویژگی‌ها و اهمیت موضوع:

تربیت نخبگان سیاسی شامل فرایندهایی است که طی آن افراد واجد مهارت، دانش و تجربه لازم، وارد موقعیت‌های تصمیم‌گیری می‌شوند. این روند مستقیماً بر کیفیت حکمرانی اثرگذار است و در ترکیه ارتباط نزدیکی با ساختار حزبی، نظام انتخابات، آموزش رسمی و نهادهای غیررسمی دارد.

■ زمینه تاریخی و ساختاری:

از جمهوری‌خواهی آتاتورک تا اصلاحات قانون اساسی ۲۰۱۷، ترکیه دوره‌های متعددی از جابه‌جایی بین مدل پارلمانی و ریاستی را تجربه کرده است. این تغییرات،

بازتعریف مشروعیت دولت در عصر ناترازی

از بحران به حکمرانی قاعده‌مند

اگر قرار است برخی تصمیم‌ها مانند تعطیلی یا تعدیل خدمات به سطوح استانی یا بخشی تفویض شود، این تصمیم‌گیری‌ها باید بر اساس یک منطق شفاف و یکپارچه انجام گیرد.

به باور محمودی عبور از بحران‌های ساختاری نیازمند بازسازی اعتماد عمومی و طراحی سیاست‌هایی است که بر پایه شفافیت، قاعده‌مندی و تحلیل شبکه‌ای بنا شده باشند.

او سه گام برای بازتعریف مشروعیت و توان حکمرانی برشمرده است:

- تدوین طرح اصلاحی زمان‌دار و قابل رصد با اعلام رسمی وضعیت اقتصادی و انرژی کشور.
- شناسایی گره‌های حیاتی شبکه اقتصادی و اولویت‌بندی تصمیمات تعطیلی یا قطعی خدمات بر اساس آن.
- ایجاد سازوکار شفاف برای مشارکت افکار عمومی در ارزیابی و پیگیری سیاست‌های اصلاحی.

او حکمرانی مؤثر را نه با توصیه به صرفه‌جویی، بلکه با طراحی هوشمندانه ابزارهای قیمتی و ساختاری ممکن می‌داند.

■ مرتضی محمودی

(پژوهشگر اندیشکده)

■ مرتضی محمودی، پژوهشگر اقتصادی اندیشکده حکمرانی شریف در مصاحبه با روزنامه فرهیختگان گفت:

دولت در وهله اول باید رفتار قاعده‌مند داشته باشد و پس از آن باید آن قاعده برای عموم مردم و فعالان اقتصادی شناخته‌شده، شفاف و قابل اعتماد باشد. شوک‌های سیاسی و اجرایی موجب می‌شوند پروژه‌های بلندمدت و سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی که نیاز به ثبات دارند، به تعویق بیفتند یا اصلاً آغاز نشوند.

تکرار بحران‌ها بیشتر شده و هم فاصله زمانی بین آن‌ها کوتاه‌تر شده است. همچنین، شدت اثر هر شوک نیز افزایش یافته و تأثیرگذاری آن عمیق‌تر شده است.

وقتی یک شوک به یک بنگاه یا یک بخش کوچک‌تر از اقتصاد وارد می‌شود، نباید آن را صرفاً یک شوک بخشی در نظر گرفت؛ چراکه این نوع شوک‌ها در ساختار شبکه‌ای اقتصاد می‌توانند به راحتی به یک شوک تجمیع‌شده و در نهایت به یک شوک کلان تبدیل شوند.

نگاهی به میراث مشروطه و مسئله امروز

عمومی بر قانون‌گذاری و کاهش مشارکت مردم در فرایند تقنین در معرض تهدید است. برخلاف آرمان مشروطه و پس انقلاب، قانون دآوری نهایی و بی‌طرف نیست؛ بلکه ابزاری است که در انحصار شرایط و اولویت‌های گوناگون، ناکارآمد شده است.

براساس آنچه که امروز مشاهده می‌شود قانون صرفاً با تصویب ماده‌ها و تبصره‌ها موجودیت نمی‌یابد؛ بلکه کارآمدی‌اش مستلزم برآمدن از دل مردم است؛ به گونه‌ای که عموم مردم آن را بشناسند و باور داشته باشند که رعایت آن، هم عقلانی و هم عادلانه است. در مسیر حاکمیت قانون، به منظور تکمیل رویای نیمه‌تمام تاریخی، می‌توان چهار اقدام راهبردی را مدنظر قرار داد:

- برجسته‌سازی مرجع اصلی قانون‌گذاری و بازتعریف نقش نهادهای موازی
- رجوع و تلاش برای اجرایی‌سازی سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری
- تقویت نظارت عمومی بر فرایند تقنین
- اصلاح فرهنگ قانون‌پذیری و آموزش عمومی قانون‌مندی

■ کوثر درزی‌نژاد

(پژوهشگر اندیشکده)

■ کوثر درزی‌نژاد، پژوهشگر گروه مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف در یادداشتی در روزنامه فرهیختگان به بررسی فراز و فرودهای قانون‌گذاری از مشروطه تا به امروز پرداخته است:

۱۴ مرداد، به واسطه صدور فرمان مشروطیت در ایران، تاریخی ویژه به‌شمار می‌آید. فرمان مشروطیت در سال ۱۲۸۵، پس از فراز و نشیب‌های بسیار و در خلال جنبشی فراگیر، به منظور تغییر پادشاهی مطلقه به پادشاهی مشروطه ابلاغ شد؛ شکل‌گیری مجلس شورای ملی گامی بود که به واسطه آن، «قانون» به فصل مشترک مطالبات گروه‌های مختلف بدل شد. اکنون، با گذشت ۱۱۹ سال از صدور فرمان مشروطیت، پافشاری بر حاکمیت قانون همچنان ادامه دارد و مطالبه برای نقش‌آفرینی مردم در عرصه قانون‌گذاری، همچون رؤیایی ناتمام، در تداوم است. در ایران پس از انقلاب، جایگاه قانون در اثر تعدد مراجع مؤثر در قانون‌گذاری، نفوذ نهادهای غیرپاسخگو در سیاست‌گذاری، تضعیف نظارت

تهدیدات ژئوپلیتیکی قفقاز جنوبی علیه منافع ملی ایران

■ محمدحسین معصومزاده

(پژوهشگر ارشد اندیشکده)

■ محمدحسین معصومزاده (پژوهشگر ارشد گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف): در یادداشتی در خبرگزاری فارس به پیامدها و آثار توافق جدید میان میان جمهوری باکو، ارمنستان و آمریکا درباره واگذاری منطقه زنگزور به ایالات متحده و آینده ژئوپلیتیک قفقاز جنوبی پرداخت:

توافق واشنگتن میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان با میانجی‌گری ایالات متحده، نقطه عطفی خطرناک در آینده ژئوپلیتیک قفقاز جنوبی است. این توافق نه تنها امنیت پایدار منطقه را تضمین نمی‌کند، بلکه تهدیدی مستقیم برای موقعیت راهبردی و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود. توافق واشنگتن به مثابه سازش تحمیلی به ارمنستان و تشدید تغییرات ژئوپلیتیکی پس از جنگ دوم قره‌باغ است.

پروژه «پل ترامپ» و واگذاری کنترل ۹۹ ساله آن به آمریکا، نفوذ مستقیم قدرت‌های فرامنطقه‌ای در مرزهای شمالی ایران را رقم می‌زند. انحلال گروه مینسک به معنای حذف نقش روسیه و

فرانسه از فرآیند صلح در منطقه است. مسیرهای ترانزیتی ایران به اروپا تهدید شده و ترکیه به دنبال هاب انرژی شدن از طریق اتصال زمینی با آسیای میانه است. لغو متمم ۹۰۷ قانون آزادی زمینه ارسال تسلیحات آمریکایی به باکو را فراهم کرده است. ایران باید از موضع صرفاً واکنش‌گر خارج شود و به بازیگری تصمیم‌ساز در قفقاز جنوبی بدل گردد. این هدف از طریق موارد زیر تحقق‌پذیر است:

- طراحی چارچوب تازه همکاری منطقه‌ای در پی فروپاشی سازوکار «۳+۳»
- ائتلاف‌سازی هدفمند با روسیه، گرجستان و ارمنستان
- تقویت مسیرهای جایگزین ترانزیتی همچون «کریدور شمال-جنوب ارمنستان» و «خلیج فارس-دریای سیاه»
- اعمال سیاست دوگانه در قبال ارمنستان با تمرکز بر تثبیت و بازدارندگی
- حضور اطلاعاتی و امنیتی فعال‌تر در قفقاز جنوبی به منظور رصد و اقدام پیش‌دستانه

بازی چند جانبه هند در میدان ژئوپلیتیک نوین و فرصتی برای ایران

■ بستر ژئوپلیتیکی:

تقابل تجاری، در چارچوب رقابت سه جانبه آمریکا، هند و چین شکل گرفته است. واشنگتن به دنبال کاهش وابستگی زنجیره‌های تأمین به چین بوده، اما روابط هند با روسیه و ایران و احتمال سفر مودی به چین، نشانه‌ای از حفظ «هم‌راستایی چندجانبه» دهلی است.

■ فرصت‌های ایران:

بحران موجود می‌تواند فرصتی برای تهران ایجاد کند. ایران توان تأمین کمبود مواد پایه پتروشیمی هند — مانند پلی‌اتیلن سنگین و متانول — را دارد و می‌تواند از طریق مسیرهای واسط صادرات پایدار ایجاد کند. همچنین، با احیای همکاری لجستیکی در پروژه‌های ترانزیتی همچون کریدور شمال-جنوب، نقش ایران به عنوان امن‌ترین مسیر اتصال هند به روسیه و آسیای مرکزی تقویت می‌شود.

■ راهکار عملی:

تهاتر هوشمند نفت با واردات فناوری‌های راهبردی هندی در حوزه‌های پالایش، دارو و زیست‌فناوری، می‌تواند روابط دو کشور را در سطح عملیاتی جدیدی قرار دهد و بخشی از فشار تحریم‌ها را دور بزند.

■ امین نورافکن

(پژوهشگر ارشد اندیشکده)

■ امین نورافکن، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در خبرگزاری ایرنا به تشدید تنش‌های تجاری آمریکا و هند و فرصت‌های آن برای ایران پرداخت.

امین نورافکن، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در خبرگزاری ایرنا به تشدید تنش‌های تجاری آمریکا و هند و فرصت‌های آن برای ایران پرداخت.

■ زمینه تنش‌ها:

از آوریل ۲۰۲۵ دولت ترامپ با وضع تعرفه‌های سنگین — از جمله ۵۰٪ بر فولاد و آلومینیوم هند و ۲۵٪ بر بخش عمده صادرات این کشور — روابط تجاری دو طرف را به پایین‌ترین سطح رسانده است. اختلافات در بازار کشاورزی، خرید تسلیحات و نفت از روسیه و واردات پتروشیمی از ایران، از محرک‌های اصلی این بحران‌اند.

تصویرسازی نوآورانه اربعین و رهایی از تله آینده‌های پیش فرض

■ مصطفی زمانیان

(مشاور ارشد اندیشکده)

■ مصطفی زمانیان، مشاور ارشد اندیشکده حکمرانی شریف و عضو هیئت علمی دانشکده حکمرانی دانشگاه تهران در یادداشتی در روزنامه فرهیختگان، با نگاهی انتقادی و آینده‌گرا، به ضرورت تحول در روایت و تصویر اربعین پرداخته است.

نویسنده یادداشت بر این باور است که با وجود غنای معنوی و همبستگی اجتماعی این حرکت عظیم، روایت‌های رایج اربعین هنوز گرفتار کلیشه‌های تکراری، غلبه عاطفه بر عمق معرفتی، و نگاه گذشته‌گرا هستند.

اربعین در شرایط پرچالش منطقه غرب آسیا — از تهدیدهای رژیم صهیونیستی و بحران غزه تا کم‌آبی و قطبیدگی‌های اجتماعی — می‌تواند به روایتی انسان‌گرایانه و مسئولانه از تشیع و نهضت جهانی سیدالشهداء بدل شود.

این یادداشت، هشت محور تحول‌آفرین را برای ارتقاء تصویر و نقش اربعین در سطح جهانی پیشنهاد می‌کند:

- گذار از سوگواری صرف به روایت مسئولیت‌ساز و آینده‌گرا
- تبدیل مواکب از مراکز خدماتی به پلتفرم‌های گفت‌وگو و روایت‌سازی جهانی
- پرهیز از تصویر مصرف‌گرا و توجه به فقرزدایی و بحران‌های انسانی
- بازآفرینی نمادهای سنتی با پیام‌های تمدنی و جهانی
- تقویت گفت‌وگوی بین‌ادیانی
- روایتگری هوشمند و هم‌زمان برای جامعه جهانی
- پیوند اربعین با اهداف توسعه پایدار و زیست محیطی
- تبدیل از رویدادی سالانه به جریان مستمر و شبکه‌ای جهانی

تبدیل همبستگی اجتماعی به سرمایه نهادی از خلال سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری

■ کوثر درزی نژاد

(پژوهشگر اندیشکده)

معطوف بودن قانون به نیازهای واقعی تاکید شده است. با این حال، رویکرد کنونی، مشارکت مردم را امتیاز حاکمیتی می‌بیند نه حق شهروندی، و این امر مانع نهادینه شدن نقش جامعه در قانون‌گذاری شده است.

■ خطر از دست رفتن فرصت:

اگر حوزه‌هایی چون امنیت سایبری، رسانه، و دیپلماسی عمومی بدون مشارکت و شفافیت قانون‌گذاری شوند، اجماع ملی تضعیف و اجرای قوانین با بحران مواجه می‌شود.

■ راهکارها:

اصلاح آیین‌نامه مجلس برای الزام مشورت با نهادهای صنفی و مدنی پیش از بررسی لوایح راهبردی، ایجاد سامانه شفاف مشارکت عمومی و تشکیل نهاد مشورتی دائمی جامعه مدنی، از راهکارهای پیشنهادی‌اند.

به باور نویسنده، تنها با اراده سیاسی و طراحی نهادی می‌توان همبستگی مقطعی در جنگ را به پشتوانه پایدار حکمرانی در صلح بدل کرد.

■ کوثر درزی نژاد، پژوهشگر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی با عنوان «اجرای‌سازی سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری؛ گامی در جهت تبدیل همبستگی در جنگ به نهادسازی در صلح» به ضرورت بهره‌برداری نهادی از همبستگی اجتماعی پس از حمله ۲۳ خرداد اسرائیل به ایران پرداخته است.

■ چالش اصلی:

جنگ ۱۲ روزه، همبستگی گسترده‌ای در جامعه ایران ایجاد کرد، اما تجربه نشان داده است اگر این سرمایه اجتماعی به ساختار قانون‌گذاری راه نیابد، به سرعت فرسوده و جایگزین بی‌اعتمادی می‌شود. شکاف میان مردم و نهادهای تقنینی، ناشی از «نفی دوطرفه» و فقدان ضمانت اجرای مشارکت، نمونه‌ای از انسداد سیاسی است.

■ نقش سیاست‌های کلی قانون‌گذاری:

در سیاست‌های کلی ابلاغی ۱۳۹۸، بر جلب مشارکت حداکثری مردم، شفاف‌سازی فرایند تقنین و

فناوری: برترین متحد تنظیم گرهای دشمن کیفیت نظارت؟ بررسی یک چالش بزرگ! | اندیشکده حکمرانی شریف

فناوری: برترین متحد تنظیم گرهای دشمن کیفیت نظارت؟ بررسی یک چالش بزرگ!

■ نوزدهمین شماره فصلنامه تخصصی «تنظیم گفتر» با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری منتشر شد. این شماره با عنوان «از بوروکراسی تا الگوریتم؛ آینده تنظیم گری با رویکرد فناوری محور» به واکاوی میزان تأثیر فناوری و رویکردهای نوین در اقدامات نهادهای تنظیم گرمی پردازد.

در این شماره می خوانید:

- تنظیم گری؛ فن سالاری در تقاطع سیاست و تخصص
- رگ تک؛ مرگ تنظیم گر یا دستیار هوشمند تنظیم گری
- فناوری در قفس کاغذ
- رگ تک؛ ابزار عدالت یا نقاب اقتدار
- گزارش نشست «حکم فن»؛ افقی نوین در حکمرانی فناورانه»

انتشار گزارش «مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی»

■ گزارش «کیفیت حکمرانی و مدیران سیاسی»، تهیه شده توسط مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف، به شناسایی «حلقه مفقوده» در نظام اداری ایران، یعنی فقدان یک چارچوب مدون برای سنجش شایستگی مدیران سیاسی، می‌پردازد.

■ تحلیل مسئله:

نویسندگان با تفکیک میان سه لایه مدیریتی (حاکمیتی، سیاسی و حرفه‌ای)، استدلال می‌کنند که برخلاف مدیران حرفه‌ای (بوروکرات‌ها)، انتصاب حدود ۳۵۰۰ مدیر سیاسی در هر دولت، عمدتاً بر پایه روابط شخصی و وفاداری سیاسی صورت می‌گیرد نه شایستگی‌های تعریف شده. این خلاء ساختاری به ناکارآمدی، هدررفت منابع، فساد و کاهش اعتماد عمومی منجر شده است.

■ ارائه مدل جایگزین (PECI):

این گزارش برای نخستین بار مدل جامع «شاخص شایستگی مدیران سیاسی» (PECI) را معرفی می‌کند. این مدل هفت بعدی، شایستگی‌های لازم برای یک مدیر سیاسی در نظام حکمرانی ایران را در هفت حوزه

۱. کلیدی دسته‌بندی می‌کند:
 ۱. الزامات فردی (سلامت روان، تفکر انتقادی)
 ۲. دانش و توان مدیریت عمومی
 ۳. مهارت‌های تخصصی حوزه‌ای
 ۴. الزامات اختصاصی (ارزشی، حقوقی، مالی و امنیتی)
 ۵. مهارت‌های ارتباطی-رسانه‌ای
 ۶. شبکه‌سازی و ارتباطات بین‌المللی
 ۷. دانش و مهارت‌های سیاسی-تشکیلاتی

■ پیامدهای وضع موجود:

فقدان چنین مدلی، نظام حکمرانی را در برابر انتصابات ناکارآمد، فسادهای کلان و بی‌ثباتی مدیریتی آسیب‌پذیر کرده و هزینه‌های سنگین اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به کشور تحمیل می‌کند.

■ توصیه‌های راهبردی:

گزارش بر ضرورت نهادینه‌سازی این مدل در فرآیندهای انتصاب تاکید کرده و پیشنهاد می‌دهد که ارزیابی بر اساس این شاخص‌ها، شرط لازم برای تصدی مناصب سیاسی کلان باشد. همچنین، در غیاب احزاب توسعه‌یافته، تأسیس «آکادمی‌های حکمرانی» برای تربیت نظام‌مند مدیران سیاسی آینده، یک ضرورت راهبردی است.

مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی

چارچوبی برای ارزیابی شایستگی و انتخاب مدیران سیاسی
در نظام جمهوری اسلامی ایران

مرکز مطالعات پارلمان

اندیشکده حکمرانی شریف

تابستان ۱۴۰۴

فراز و فرود رابطه دولت و مجلس

بازتابی از نزاع نهادی و ذهنیت جامعه

■ کوثر درزی نژاد
(پژوهشگر اندیشکده)

در این میان، نظارت پارلمانی به عنوان یکی از عرصه‌های اصلی بروز این نزاع برجسته می‌شود. ابزارهایی همچون سؤال، استیضاح و تحقیق و تفحص نه فقط در تعیین سرنوشت وزرا و سیاست‌های اجرایی نقش داشته‌اند، بلکه به شاخصی برای سنجش اعتماد عمومی به مجلس بدل شده‌اند. سه نتیجه کلیدی یادداشت:

- رابطه دولت و مجلس پس از انقلاب، همواره آمیخته به کشمکش بر سر مرزهای قدرت بوده است.
- ابزارهای نظارتی مجلس در عمل بیش از آنکه حقوقی باشند، بار سیاسی و اجتماعی یافته‌اند.
- بازنمایی رسانه‌ای و افکار عمومی، این کشمکش را به محک ارزیابی کارآمدی مجلس تبدیل کرده است.

■ کوثر درزی نژاد (پژوهشگر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف) در یادداشت اخیر خود در خبرگزاری ایرنا به مناسبت هفته دولت، به رابطه متغیر دولت و مجلس در جمهوری اسلامی پرداخت:

این رابطه همواره بیانگر نزاع نهادی بر سر مرزهای اختیارات و وظایف قوه مجریه و مقننه بوده و بر ذهنیت جامعه اعتماد عمومی نسبت به مجلس و دولت تأثیر داشته است. پرسش اصلی این است که: اگر دولت و مجلس نتوانند الگوی تعامل سالم و متوازن بسازند، جامعه چگونه می‌تواند همچنان به کارآمدی نظام حکمرانی اعتماد کند؟

رجایی و باهنر؛ الگوی ماندگار حکمران سیاسی و کارگزار کارآمد

غفلت از این چرخه، امروز سیاست داخلی ایران را با سه بحران اساسی روبه‌رو کرده است:

- فقدان زنجیره‌ی تربیت سیاسی و نبود مسیر روشن برای پرورش مدیران.
- روزمرگی و عدم وجود برنامه‌ی سیاستی در مدیریت که سیاستمداران را به کارگزاران مقطعی بدل می‌کند.
- گسست حافظه‌ی سیاستی و فراموشی چهره‌هایی که می‌توانستند به «سرمایه‌ی مرجع» بدل شوند.

یادداشت تأکید دارد که برای برون‌رفت از این وضعیت باید:

- نهادهای تربیت سیاسی را بازسازی کرد.
 - مسیرهای روشن برای رسیدن به منصب مدیریت سیاسی طراحی کرد.
 - جایگاه‌های سیاسی از جمله صندلی نمایندگی مجلس را به‌عنوان فیلتر کیفیت سیاستمداری بازتعریف نمود
- این متن دعوتی است برای بازاندیشی در «سیاست‌ورزی ماندگار»؛ سیاستی که هم کارآمدی روز را تضمین کند و هم در حافظه‌ی تاریخی ملت ماندگار شود.

■ حدیثه ربیعی

(مدیر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده)

■ حدیثه ربیعی (مدیر مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف) در یادداشت خود در خبرگزاری مهر به مناسبت هفته دولت، به چرایی ماندگاری رجایی و باهنر در حافظه سیاستی ایران پرداخته و این سوال را مطرح می‌کند:

چرا رجایی و باهنر ماندگار شدند، اما بسیاری از سیاستمداران پس از آنان—حتی در بالاترین سطوح—به‌سرعت از حافظه سیاستی کشور محو شدند؟

این یادداشت نشان می‌دهد ماندگاری، محصول «زنجیره‌ی تربیت سیاسی» است؛ زنجیره‌ای که از حزب و تشکل آغاز می‌شود، در میدان‌های اجرایی و مدارس حکمرانی تکمیل می‌شود و با تندی صندلی مدیریت سیاسی و مسیرهای پسمانصب به انباشت تجربه و سرمایه‌ی مدیریتی می‌انجامد.

تنظیم‌گری در مسیر فناوری

چرا سهم ایران در دنیای رگ‌تک کم است؟

■ گزارش «رگ‌تک؛ به سمت پساتنظیم‌گری در عصر دیجیتال» با همکاری معاونت علمی ریاست جمهوری منتشر شد.

صنعت و بازار رگ‌تک در صورتی می‌تواند حیاتی پایدار و سالم در نظام تنظیم‌گری ایران داشته باشد که جریان مستمری از عرضه و تقاضا بین بازیگران آن وجود داشته باشد. بدون وجود اراده خرید خدمات رگ‌تک از سوی نهادهای تنظیم‌گر، شرکت‌های بخش خصوصی تمایلی به حضور در این بازار نخواهند داشت و رگ‌تک حیاتی نباتی را تجربه خواهد کرد. بازسازی اعتماد بخش خصوصی به نهادهای تنظیم‌گر که یکی از نتایج تنظیم‌گری مبتنی بر فناوری است، راهبردی امنیت‌ساز است که فناوری را عنصری اطمینان‌بخش برای سیاستگذار ترسیم خواهد کرد. صرفاً باید به رگ‌تک زمان داد تا قابلیت‌های خود را به نمایش بگذارد.

متن کامل این گزارش سیاستی در سایت اندیشکده قابل مشاهده است.

فناوری انقلابی را در تنظیم‌گری به راه انداخته است که رگولاتورهای سراسر جهان در میانه آن قرار دارند. اکنون نهادهای تنظیم‌گر به صورت گسترده از کلان‌داده‌ها، مدل‌سازی دیجیتال، داشبوردهای بلادرنگ و هوش مصنوعی استفاده می‌کنند و بر این اساس حتی قادرند که از روندهای آتی بخش تحت‌تنظیم خود پیش‌بینی به عمل آورده و به صورت پیشینی جلوی بروز مسائل را بگیرند.

فناوری‌های خودکار مانند کنتورهای هوشمند آب، دوربین‌های سرعت‌سنج و سیستم‌های مالیاتی دیجیتال باعث می‌شوند احتمال کشف تخلف تقریباً به صد درصد برسد و در نتیجه، انگیزه تخلف کاهش یابد.

لزوم بازنگری در سیاست رسانه‌ای و دیپلماسی عمومی ایران برای تقویت جایگاه ایران در هند

لزوم بازنگری در سیاست رسانه‌ای و دیپلماسی عمومی ایران برای تقویت جایگاه ایران در هند

دفاعی-فناورانه، امنیتی و روابط نخبگانی با بهره‌گیری از تحلیلگران و کارشناسان همسو صورت گرفته است. یافته کلیدی این مطالعه آن است که دو ستون اصلی روایت‌سازی موفق اسرائیل عبارتند از:

۱. زیرساخت ارتباطات و روابط عمومی سازمان یافته که امکان واکنش سریع، هماهنگ و چندرسانه‌ای را فراهم می‌کند.
 ۲. شبکه‌سازی عمیق با خبرنگاران و نخبگان تخصصی در حوزه‌های سیاست، امنیت و فناوری دفاعی که منجر به نفوذ در تحلیل‌های رسانه‌ای می‌شود.
- توصیه‌های سیاستی گزارش شامل ایجاد کانال‌های خبری چندزبانه و واکنش سریع، تربیت و معرفی کارشناسان معتبر ملی در حوزه‌های تخصصی به رسانه‌های خارجی، تقویت حضور مراکز فکری در سکوی‌های بین‌المللی و تولید محتوای همسو با ارزش‌ها و منافع ملی است تا ایران بتواند سهم خود را در میدان روایت جهانی ارتقا داده و دیپلماسی عمومی مؤثرتر و متوازن‌تری در برابر اسرائیل شکل دهد.

■ خلاصه سیاستی «اِهرم‌سازی روایت‌ها: جایگاه پررنگ اسرائیل در شبکه‌های خبری هند» که به ابتکار گروه بین‌الملل اندیشکده حکمرانی شریف تهیه شده، به بررسی نظام‌مند نحوه شکل‌دهی و بازتاب روایت‌های رژیم صهیونیستی در رسانه‌های جریان اصلی هند طی جنگ ۱۲ روزه اخیر می‌پردازد.

این گزارش با تحلیل محتوای خروجی سه رسانه بزرگ هندی نشان می‌دهد که روایت‌های اسرائیل - به‌ویژه از طریق مقامات رسمی، سفرا و سخنگویان نظامی - سهم غالب را در پوشش خبری داشته و بازنمایی مواضع مقامات ایرانی به‌طور معناداری کمتر بوده است. داده‌ها حاکی از آن است که طی این دوره ۶۹ نقل‌قول مستقیم از سه مقام اسرائیلی و تنها ۴ نقل‌قول از مقامات ایرانی ثبت شده است. همچنین، بخش مهمی از روایت‌پردازی‌ها در حوزه

همسویی فیل و اژدها حاصل فروپاشی تدریجی اعتماد به آمریکا است

■ امین نورافکن

(پژوهشگر ارشد اندیشکده)

■ امین نورافکن، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، در یادداشتی در روزنامه دنیای اقتصاد به بررسی نزدیکی کم سابقه هند و چین در اوت ۲۰۲۵ و پیامدهای آن پرداخته است.

رفع محدودیت صادرات کالاهای کلیدی برای هند، سرمایه‌گذاری‌های تازه، بهبود زیرساخت‌های ارتباطی و دسترسی بیشتر به بازار چین، از محورهای این نزدیکی است. برای چین، همراه‌سازی هند به معنای تضعیف تلاش آمریکا برای ایجاد نظم تجاری جایگزین است.

- پیامدهای ژئوپلیتیک: این روند جایگاه «کواد» را تضعیف کرده، ائتلاف‌سازی ضدچین را دشوارتر می‌کند و می‌تواند به شکل‌گیری بلوک‌های تجاری نو در جنوب جهانی بینجامد.
- ماهیت رابطه: این نزدیکی «چرخش تاکتیکی» و «سازگاری عمل‌گرایانه» است و نه اتحاد پایدار؛ اختلافات مرزی پابرجاست و همکاری هند با بلوک‌های اقیانوس آرام ادامه دارد.
- فرصت‌های ایران: کاهش وزن آمریکا در هند می‌تواند همکاری انرژی و پروژه‌های راهبردی چون چابهار و کریدور شمال-جنوب را تقویت کرده و در برابر نزدیکی واشنگتن به پاکستان، توازن‌ساز باشد.

- دلایل نزدیکی: این همگرایی تاکتیکی ریشه در چهار عامل دارد: سیاست‌های تعرفه‌ای تهاجمی آمریکا که هند و متحدانش را متضرر کرده است؛ افول هنجارهای بازار آزاد و گسترش نفوذ ژئواکونومیک چین در حوزه مواد معدنی حیاتی؛ پیش‌بینی ناپذیری سیاست‌های تجاری واشنگتن که انگیزه سرمایه‌گذاری را کاهش داده؛ و اصرار هند بر خودمختاری راهبردی پس از فشار آمریکا بر سر خرید نفت از روسیه و نزدیکی واشنگتن به پاکستان.
- دستاوردهای اقتصادی: امضای قرارداد ۵۰ میلیارد دلاری در حوزه الکترونیک و داروسازی،

ذهنیت بن بست شکن می تواند تهدیدها را به فرصت تبدیل کند

■ علی صالحیان
(پژوهشگر اندیشکده)

■ علی صالحیان پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف در یادداشتی در سایت مخاطب ۲۴ با عنوان ذهنیت برنده در خصوص نقش ذهنیت خلاق و بن بست شکن در مدیریت بحران ها و تهدیدات و تبدیل آن ها به فرصت نوشت:

به موقعیت یک مشت زن حرفه ای در رینگ مسابقه دارد: دریافت ضربه در جریان مبارزه امری اجتناب ناپذیر است، اما اگر مشت زن به گوشه ی رینگ پناه ببرد و از واکنش فعالانه دست بکشد، شکست تنها نتیجه ی ممکن خواهد بود. برای دستیابی به این ذهنیت بن بست شکن و تبدیل تهدید به فرصت، حداقل دو الزام اساسی قابل شناسایی است:

- اولین الزام، آمادگی ذهنی و عملی برای اقدام و کنشگری فعال است.
- دومین الزام، ارائه ی ابتکارات و خلاقیت در مواجهه با بحران است. این الزام تنها زمانی محقق می شود که بازیگر بحران، ابعاد تهدیدات و فرصت های موجود را به خوبی شناسایی و تحلیل کند.

واکنش طبیعی و اولیه انسان ها به رخدادها و بحران های ناگهانی، تجربه ی شوک و بهت زدگی است. این واکنش به خودی خود بخشی از طبیعت انسانی است و در لحظه ی وقوع، کاملاً قابل درک و پذیرفتنی است. با این حال، مشکل زمانی آغاز می شود که این شوک اولیه به حالتی ماندگار تبدیل شود یا بدتر از آن، به انفعال، ترس، و در نهایت تسلیم در برابر شرایط منجر گردد. این وضعیت شباهت زیادی

چند رسانه‌ای

خرداد، از بطن جنگ به متن حکمرانی

تدارک دیده شده، برنامه‌ای گفت‌وگومحور است که از دل وقایع جنگ به قلب مسائل حکمرانی می‌زند. همواره در میانه آتش و دود، تنها گلوله‌ها نیستند که سخن می‌گویند؛ تصمیم‌ها و راهبردها نیز تاریخ را شکل می‌دهند. از این رو، خرداد نه پایان جنگ، که آغاز طرح پرسش‌های بزرگ درباره حکمرانی است. در این مجموعه برنامه، تلاش شده به ابعاد حکمرانی ملی در متن تحولات جنگ و پساجنگ پرداخته شود و با نگاهی متفاوت، سیاست‌گذاری کشور مورد تحلیل قرار گیرد.

■ ماه خرداد، فقط یک برگ از تقویم نیست؛ خطی ممتد از لحظات سرنوشت‌ساز حکمرانی ایران است: قیام خونین پانزده خرداد، آزادسازی خرمشهر در سوم خرداد، رحلت امام خمینی در چهاردهم خرداد، انتخابات دوم خرداد ۱۳۷۶، وقایع انتخابات سال ۱۳۸۸ و در تازه‌ترین رویداد، جنگ ایران و اسرائیل در روزهای پایانی خرداد ۱۴۰۴.

ویژه برنامه «خرداد» که به همت اندیشکده حکمرانی شریف و با مشارکت مدرسه علوم انسانی جیوگی

قسمت اول «خرداد»: کدام جنگ؟ کدام آینده؟ | اندیشکده حکمرانی شریف

میلاد دخانجی علی سرزعی حسین درودیان

پیروز جنگ ایران بود یا اسرائیل؟

قسمت اول «خرداد»: کدام جنگ؟ کدام آینده؟

ایران مسائل اقتصادی است یا به دنبال دغدغه‌های
ایدئولوژیک خود است؟

- توافق ایران و آمریکا به چه شکل باید باشد تا ایران بتواند ماهیت ایدئولوژیک خود را حفظ کند و در سطح استراتژیک نیز چالش‌های اقتصادی را مرتفع کند؟
- آیا این جنگ باعث خواهد شد که سیاست‌های اقتصادی و بین‌المللی ایران دچار تغییر و تحول شود؟ حرکت به کدام سمت آینده‌ی روشن‌تری را برای ایران می‌سازد؟

فیلم کامل گفت‌وگو در آپارات اندیشکده حکمرانی شریف
قابل مشاهده است.

■ گفت‌گوی علی سرزعی و حسین درودیان
■ این قسمت از برنامه‌ی خرداد به سوالات زیر
پاسخ می‌دهد:

- جنگ ۱۲ روزه اخیر میان ایران و اسرائیل بود یا ایران و آمریکا؟
- آیا انگیزه‌های ایدئولوژیک و امت‌گرایی ایران تحریک‌کننده اسرائیل و آمریکا بوده و در نتیجه باعث جنگ شده است؟ یا این اسرائیل است که سودای کشورگشایی دارد؟
- آیا جنگ ما با اسرائیل یک جنگ ایدئولوژیک است یا جنگ ژئوپولیتیک؟
- در دوگانه‌ی اقتصاد و ایدئولوژی، حاکمیت باید کدام سمت بایستد؟ اولویت اول جمهوری اسلامی

ایران با چه کسی در جنگ است: آمریکا یا اسرائیل؟

میلاد دخانچی
علم صالح
محمد صادق الحسینی

قسمت دوم برنامه «خرداد»: اسرائیل؛ متحد یا مهره آمریکا؟!

- آیا ایران بدون ابزارهای چانه‌زنی غیراتمی، توان مذاکره با غرب را دارد؟
- اگر ایران بمب اتم داشت، آیا جنگی رخ می‌داد؟
- آیا اسرائیل در منطقه به عنوان یک بازیگر مستقل عمل می‌کند یا منافع واشنگتن را پیش می‌برد؟
- چگونه اسرائیل سیاست خارجی آمریکا را تصاحب کرد و آیا ایران می‌تواند در این فضا نفوذ کند؟
- نقش لابی‌های منطقه‌ای در شکل‌گیری آتش بس چه بود؟
- فیلم قسمت دوم خرداد در آپارات اندیشکده حکمرانی شریف قابل مشاهده است.

■ در دومین قسمت برنامه خرداد، درگفت‌گویی میلاد دخانچی با علم صالح و سید محمد صادق الحسینی ریشه‌های جنگ اخیر و چشم‌انداز آینده ایران بررسی شد:

- چگونه تغییر در ادراک قدرت ایران از سوی اسرائیل، آغازگر جنگ بود؟
- چگونه ایران می‌تواند مفهومی جدید از توازن و امنیت منطقه‌ای خلق کند؟
- فرصت مصالحه با غرب در سال ۲۰۱۵ چگونه از دست رفت؟

پادکست «پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده»

- تأکید بر امنیت‌زدگی افراطی و خلعید تخصصی دستگاه‌های عمومی
- افشای معضل «شورازدگی» و قفل‌شدگی نهادی در بین لایه‌های مختلف سیاست‌گذاری
- زنگ خطر برای ضعف در تربیت و نگهداشت مدیران سیاسی و تبعات بی‌ثباتی مدیریتی
- نداشتن مرکز ثقل قدرتمند در دولت برای عبور از بحران‌های پیچیده بین/فرا بخشی
- بسته‌ای عملی از راهکارهای سیاستی برای بازسازی نهادی، تعدیل نظارتی و تحقق حکمرانی چندسطحی
- در این پادکست ۸ دقیقه‌ای، خلاصه‌ای جذاب و شنیدنی از گفت‌وگوهای عمیق با وزرا، معاونان و مشاوران ارشد دولتی را خواهید شنید؛ روایتی که از دل تجربه می‌آید و برای اصلاح مسیر حکمرانی پیشنهاد‌های عملی دارد.

■ **روایتی شنیدنی از چالش‌ها و گره‌های کور حکمرانی در ایران امروز، برگرفته از گزارش «پازل حکمرانی؛ قطعات گمشده» کاری از پژوهشگران گروه نظام حکمرانی اندیشکده حکمرانی شریف**

خلاصه مهم‌ترین بخش‌های گزارش:

- روایتی بی‌پرده از رابطه پرچالش دولت و سایر اجزای نظام حکمرانی؛ از «دولت ضعیف» تا «مجلس آشفته»
- کالبدشکافی ساختار غیرتشکیلاتی مجلس و تأثیر آن بر زمین‌گیری، انحراف و عدم تمرکز سیاستی دولت
- هشدار نسبت به «نظارت‌زدگی» حاصل از تورم، تداخل، تکثر و تعارضات نظارتی

تلاش ناموفق اسرائیل برای تغییر رژیم ایران و زوال افسانه شکست ناپذیری اش

■ دکتر عایشه جلال

(استاد تاریخ در دانشگاه تافتس آمریکا)

■ دکتر استنلی جانی

(سر دبیر بخش بین الملل روزنامه هندو)

■ دکتر عایشه جلال، استاد تاریخ در دانشگاه تافتس آمریکا، در گفت و گوی دیگری با امین نورافکن، تأکید کرد که این جنگ نه تنها نتوانست محور ایران-چین-روسیه را تضعیف کند، بلکه نتیجه معکوس داشت و قدرت حکومت ایران را تقویت نمود. او همچنین تصریح کرد که افسانه شکست ناپذیری اسرائیل فروپاشیده و این حملات فقط تلفات انسانی به دنبال داشت.

جلال افزود که حمله اسرائیل بخشی از طرح آمریکا برای مهار چین و مقابله با محور ضد غربی بود، اما مخالفت گسترده‌ای در محافل دانشگاهی آمریکا علیه آن وجود دارد. همچنین حمایت گسترده عاطفی در پاکستان از ایران دیده می‌شود که پس از جنگ غزه و تحولات منطقه‌ای شدت یافته است. این تحلیل‌ها نشان می‌دهد تلاش اسرائیل برای تضعیف و تجزیه ایران به نتیجه نرسیده و معادلات منطقه‌ای پیچیده‌تر شده‌اند.

■ دکتر استنلی جانی، سردبیر بخش بین الملل روزنامه هندو، در گفت و گویی اختصاصی با امین نورافکن، پژوهشگر ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، تحلیل کرد که حملات اسرائیل علیه ایران بخشی از راهبردی منطقه‌ای به نام «چمن زنی» است که پیش‌تر در سوریه، لبنان و غزه اعمال شده و هدف آن تضعیف دائمی همسایگان است. جانی اظهار داشت که هدف اصلی اسرائیل تغییر رژیم ایران و کشاندن آمریکا به جنگ بود، اما این سیاست ناکام ماند زیرا ایران همچنان به حملات موشکی ادامه داد و قدرت تخریب خود را حفظ و تقویت کرد.

فروپاشی افسانه شکست ناپذیری اسرائیل | اندیشکده حکمرانی شریف

مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی

شاخص‌های شایستگی حکمران سیاسی در ایران

مرکز مطالعات پارلمان اندیشکده حکمرانی شریف

پادکست مدیران سیاسی و کیفیت حکمرانی

■ مدیر سیاسی کیست و چه شایستگی‌هایی لازم دارد؟

■ از مشروعیت و تجربه تا الزامات فردی و سیاسی مدیریت برای یک حکمران سیاسی!

در این پادکست، به سراغ شایستگی‌های لازم برای تکیه زدن بر صندلی مدیریت سیاسی در ایران رفته‌ایم.

محتوای کامل این پادکست در سایت اندیشکده قابل مشاهده است.

«مرتضی زمانیان»، مشاور ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، معاون وزیر اقتصاد شد | اندیشکده حکمرانی شریف

«مرتضی زمانیان»، مشاور ارشد اندیشکده حکمرانی شریف، معاون وزیر اقتصاد شد

مرتضی زمانیان، سرپرست جدید معاونت سیاست‌گذاری و راهبردی اقتصادی وزارت اقتصاد، سال‌ها به‌عنوان عضو شورای سیاست‌گذاری، مشاور ارشد، عضو هیئت مدیره و مدیر گروه سیاست‌گذاری اقتصادی اندیشکده حکمرانی شریف فعالیت داشت.

وی دکترای خود را در رشته اقتصاد از دانشگاه Bocconi ایتالیا دریافت کرده و همچنین استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت، علم و فناوری دانشگاه صنعتی امیرکبیر است.

■ نشست معارفه مرتضی زمانیان به عنوان سرپرست معاونت سیاست‌گذاری و راهبری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی روز یکشنبه ۵ مرداد ۱۴۰۴ با حضور سیدعلی مدنی زاده وزیر اقتصاد و دارایی برگزار شد. در این نشست مدنی زاده از خدمات «وحید ماجد»، معاون سابق سیاست‌گذاری و راهبری این وزارتخانه در دوران مسئولیتش قدردانی کرد.

اندیشکده
حکمرانی
شریف

www.gptt.ir

تهران، خیابان آزادی، بعد از مسجد دانشگاه شریف، کوچه صادقی، پلاک ۲